

TRIMITAS

+
VASARA –
STOVYKLŲ
METAS

9771392475004

1,99 €

©„Trimitas“, 2022
Leidinio indeksas 5291.
ISSN 1392-4753

Autorių dėmesiui - medžiagų
kitam numeriui laukiame iki
einamojo mėnesio 10 dienos
intinai!

ŠIAME NUMERYJE:

- 2 **LŠS KRONIKA.** Šaulių sąjungos vėliava Žalgirio mūšio lauke... | STASYS IGNATAVIČIUS
- 4 **LŠS KRONIKA.** Muitinės departamentas ir Lietuvos šaulių sąjunga pasirašė bendradarbiavimo sutartį
- 5 **LŠS KRONIKA.** Prezidentūros rūmų sode jaukus susitikimas su pirmąja šalies ponja
- 6 **IŠEIVIJOS ŠAULIAI.** Paminėtos skrydžio per Atlantą 89-osios metinės | ROMA BIKULČIUS
- 7 **JAUNIEJI ŠAULIAI.** Stovykla, kurioje gaudė varikliai | DOVILĖ PUKERTAITĖ
- 8 **JAUNIEJI ŠAULIAI.** Tarptautinė sukarinta stovykla „Žalgiris 2022“: daug veiksmo, juoko ir bendrystės | DOVILĖ PUKERTAITĖ
- 12 **KURSAI.** Tęsiamas taikliųjų šaulių rengimas | DOVILĖ PUKERTAITĖ
- 14 **ŽYGLIAI.** Alytaus šaulių patyriminis išgyvenimo žygis: „Subalansuota šauliams, bet tinka kiekvienam!“ | RAMUTĖ JABLONSKIENĖ
- 16 **VIENA IŠ MŪSŲ.** Pilietinė pozicija - formos ir iššūkiai | DOVILĖ PUKERTAITĖ
- 18 **IŠMOKTOS PAMOKOS.** Labiausiai paplitę mitai apie Šiaurinę žvaigždę | GABRIELIUS E. KLIMENKA, EDUARDAS KLIMENKA,
- 20 **PARAMEDIKO UŽRAŠAI.** H (*Hypothermia*) - bendras kūno atšalimas | ŽILVINAS NELIUBŠYS
- 21 **PARAMEDIKO UŽRAŠAI.** Pirmosios medicininės pagalbos taktinėje aplinkoje mokymai
- 22 **NUOMONĖ.** Kai „silpnoji lytis“ tvirta kaip plienas. Ko mus moko moterys partizaniniame kare? | VALDAS KILPYS
- 24 **INFORMACIJOS DŽIUNGLĖSE.** Informacijos patikimumo kriterijai: kaip nepasiklysti žiniasklaidos pranešimuose | GABRIELIUS E. KLIMENKA
- 26 **KARINĖ TECHNIKA.** Perkūno ratai: greitis, galia ir... tylą | VALDAS KILPYS
- 28 **GINKLO BROLIAI.** Kariūnai baigiamosiose pratybose demonstravo vadovavimo įgūdžius | LINA VAITIEKŪNAITĖ
- 30 **SAJA.** Karas kosmose: fantastinis filmas ar karti realybė? | KORNELIJA
- 32 **ĮDOMIOJI ISTORIJA.** Mūsų lakūnai, skrajoję tarpukario Lietuvos padangėje | BIRUTĖ MALAŠKEVIČIŪTĖ
- 34 **LAUKO VIRTUVĖ.** Velsietiški pyragėliai | VYTARAS RADZEVIČIUS
- 36 **PARODA**

Vyr. redaktorė Dovilė Pukertaitė
Kalbos redaktorė Sandra Balžekaitė
Korespondentas Valdas Kilpys
Dizainas Greta Janutytė,
Paulius Budrikis (CRITICAL)

Redakcijos kolegija:
Dovilė Pukertaitė
Tadas Venskūnas (LŠS vado pavaduotojas, jaunųjų šaulių vadas)
Irena Šataviejiėnė (LŠS išeivijoje šaulė)
Gražvydas Zulanis (CV narys)
Skaidrilė Grigaitė-Mockevičienė (LŠS studentų korporacijos „Saja“ narė, CV narė)
Gediminas Jankus (CV narys)
Edgaras Diržius (CV narys)

Atstovai užsienyje: LŠS išeivijoje (JAV) J. R. Butkus
Torontas (Kanada) V. Pūtvio kuopos vadas V. Pečiulis

Viršelio autorius: Audrius Mordasas

Leidėjas: Lietuvos šaulių sąjunga
facebook.com/sauliusajunga.lt

Adresas: Laisvės al. 34, LT-44240 Kaunas, Lietuva.
el. p. redakcija@sauliusajunga.lt

Kasdienes naujienas apie Lietuvos šaulių sąjungą
skaitykite oficialiame tinklalapyje www.sauliusajunga.lt

Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autorių
nuomone. Rankraščiai negražinami ir nerecenzuojami.

Dėl spaudos broko kreiptis į spaustuvę.
Spausdino UAB „JUDEX SPAUDA“
Europos pr. 96C, LT-46351, Kaunas

Projektą „Stipri valstybė – kritinio proto ar mąstymo diktatūros dilema“ (straipsniai: „Pilietinė pozicija – formos ir iššūkiai“, „Kai „silpnoji lytis“ tvirta kaip plienas. Ko mus moko moterys partizaniniame kare?“, „Informacijos patikimumo kriterijai: kaip nepasiklysti žiniasklaidos pranešimuose“, „Mūsų lakūnai, skrajoję tarpukario Lietuvos padangėje“) remia Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas.

2022 m. skirta 6000 eurų.

1

ŠAULIŲ SĄJUNGOS VĒLIAVA ŽALGIRO MŪŠIO LAUKE...

TEKSTAS: LŠS V. Putvinskio-Pūtvio klubo prezidentas Stasys Ignatavičius

NUOTRAUKOS: Romas Eidukevičius

1-2. Žalgirio mūšio lauke istorinių Lietuvos vėliavų netrūko.

Vykdam 2022 metų LŠS V. Putvinskio-Pūtvio klubo veiklos planą, liepos 14–17 dienomis klubo iniciatyva buvo organizuota tradicinė išvyka į Žalgirio mūšio 612-ųjų metinių renginius Griunvalde, Lenkijos Respublikoje. Klubu taryba dar gerokai prieš išvyką ėmė rūpintis išvykos reikalais. Kadangi buvo nutarta dėl išvykos finansavimo nesikreipti į Šaulių sąjungos vadovybę (buvo paprašyta skirti sausą davinį jaunesiems šauliams kelionės metu ir naujus marškinėlius bei kepurėles, kad jaunesni šauliai atrodyt vienodai), reikėjo susirasti išvykos rėmėjus, kurių, tiesa, ilgai ieškoti neteko.

Autobusą pažadėjo išnuomoti ir sąskaitą apmokėti Lietuvos Respublikos Seimo narys, Klubu tarybos narys šaulys Kazys Starkevičius, jaunųjų šaulių (Klubu taryboje buvo nutarta į išvyką paimti keliolika jaunųjų šaulių, kurie ateityje galėtų pakeisti šių dienų išvykų organizatorius ir tęstų dar 1990 metais Šaulių sąjungos pradėtą išvyką į Žalgirio mūšio metinių iškilmes Griunvalde) maitinimą ir apmokėjimą už palapines skirtoje stovyklavietėje apsiėmė padengti Klubu rėmėjas Raimundas Petrikas ir LŠS Išeivijoje vadas, vienas iš Šaulių sąjungos atkūrėjų 1989 metais Ovidijus Bernatonis.

Liepos 14 dienos rytą prie Kauno pilies LŠS vadas plk. Albertas Dapkus V. Putvinskio-Pūtvio klubo prezidentui Stasiui Ignatavičiui įteikė Žygio vėliavą ir palinkėjo sėkmės išvykoje į kaimyninę Lenkiją. Savo kalboje jis pabrėžė, kad išvykos dalyviai atstovauja Šaulių sąjungai ir privalo elgtis atsakingai vykdant šaulio pareigas ir atstovaujant mūsų organizacijai svetur.

Į paskirtą stovyklavietę Žalgirio mūšio lauke Griunvalde šauliai atvyko pavakary ir įsirengė stovyklą (stovyklos komendantas – putvinskietis Voldemaras Gembeckas), virš kurios suplevėsavo šauliška Žygio vėliava. Reikėtų paminėti, kad šiemet į iškilmes važiuo ne tik V. Putvinskio-Pūtvio klubo nariai, bet ir šauliai iš Kauno, Vilniaus ir Šalčininkų, Suvalkijos šaulių 4-osios rinktinės (vadovas – rinktinės vado pavaduotojas Laurynas Bernotas) ir Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės (vadovas – Tomas Bagdonavičius) jaunesni šauliai. Prie išvykos dalyvių Griunvalde prisijungė trys Baltarusijos nacionalinės organizacijos „Dapomoga“ atstovai. Įsirengę stovyklą, šauliai dar tą vakarą spėjo aplankyti Žalgirio mūšio vietos komplekse įrengtą viduramžių miestelį ir stebėti riterių turnyrą.

Pagal numatytą programą liepos 15 dieną išvykos dalyviai aplankė garsiąją XIII amžiuje pastatytą Kryžiuočių ordino Malborko (tuomet – Marienburgo) pilį, kurioje Kryžiuočių ordino didžiojo magistro didžiojoje menėje šauliai sugiedojo „Tautišką giesmę“ ir sulaukė atvykusių turistų aploдимentų. Pasulyje didžiausia pagal plotą mūrinė pilis pribloškė savo ištaigingumu ir didybe pirmą kartą čia atvykusius šaulius ir pilies apžiūrai skirtu laiku kai kam nepakako...

Grįžę į Griunvaldą, šauliai aplankė Lenkijos Respublikos kariuomenės ginkluotės ir karinės technikos parodą, pabendravo su Lenkijos kariškiais, vėliau šauliai aplankė mūšio inscenizacijos

2

dalyvių – Lietuvos karių, vadovaujamų Lietuvos kariuomenės Strateginių komunikacijų departamento karininko mjr. Donato Mazurkevičiaus (mūšio inscenizacijos atliko Vytauto Didžiojo vaidmenį), stovyklą, kurioje šauliams buvo papasakota apie Žalgirio mūšį ir Lietuvos karių ginkluotę. Vakare prie bendro laužo baltarusiai surengė koncertą, prie kurio prisijungė visi norintys, garsiai skambėjo lietuvių liaudies ir karinės, baltarusių patriotinės dainos.

Liepos 16 dieną Žalgirio mūšio metinių iškilmes prasidėjo Lenkijos kariuomenės karių, harcežų (skautų) ir Lietuvos šaulių iškilminga rikiuote (rikiuotės vadas – putvinskietis Raimundas Gresius), vėliavos pakėlimu, raportu ir svečių pristatymu. Šiemet Lietuvos Respublikai atstovavo ambasadorius Lenkijos Respublikoje Eduardas Borisovas ir Lietuvos Respublikos gynybos atašė Lenkijos, Čekijos, Slovakijos, Kroatijos ir Vengrijos Respublikoms plk. Vilmas Šatas. Deja, prasidėjus garbingų svečių pasisakymams, kilusi audra su liūtimi neleido organizatoriams prarasti Lenkijos kariuomenės karių, harcežų ir Lietuvos šaulių iškilmingų eitynių-parado. Kiek aprimus lietui, įvyko mūšio inscenizacija, kurią stebėjo apie 25 tūkstančiai žiūrovų, tarp kurių girdėjosi ir lietuviškai kalbančių. Po mūšio inscenizacijos šauliai nuskubėjo į lietuvių stovyklą, kur pasitiko inscenizacijos dalyvius ir padėjo už pergale, fotografavosi su kariais ir Vytautu Didžiuoju. Kitą dieną – liepos 17-osios rytą – šauliai, išsiardę stovyklą ir susitvarkę

stovyklavietės aplinką, pasuko Punsko link, kur Oškiniuose jų laukė ekskursija Prūsų – Jotvingių sodyboje. Sodybos šeimininkas Petras Lukoševičius šauliams papasakojo apie prūsų gentis, jų papročius, dievus ir tradicijas, aprodė įvairius statinius ir atstatytą Lietuvos partizanų bunkerį, kuriame yra pabuvis legendinis Lietuvos partizanų vadas Adolfas Ramanauskas-Vanagas. Aplankę sodybą, šauliai sėkmingai grįžo į Lietuvą. Nors ir išvargę, kiek pakankinti gamtos „išdaigų“, pakankamai neišsimiegoję, šauliai jautėsi budriai, kupini emocijų ir buvo patenkinti išvyka – savo pareigą atliko. Ne tik Lenkijos, bet ir kitų valstybių žmonėms (iškilminge dalyvavo istorijos klubų atstovai iš daugelio Europos valstybių) parodė, kad Lietuvos šauliai gerbia savo istoriją ir jos didžiavirius. Jaunųjų šaulių klausimas, kodėl tokia trumpa išvyka, verčia susimąstyti dėl kitų metų kelionės. Galbūt kitais metais pailginsime maršrutą ir pasieksime Štuthofio koncentracijos stovyklos, kurioje gimė mūsų rašytojo, šaulio Balio Sruogos „Dievų miškas“, muziejų. x

MUITINĖS DEPARTAMENTAS IR LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGA PASIRAŠĖ BENDRADARBIAVIMO SUTARTĮ

1

„Trimito“ informacija
NUOTRAUKA: Lietuvos muitinės archyvas

1. Lietuvos šaulių sąjungos vadas plk. Albertas Dapkus ir Muitinės departamento generalinis direktorius Darius Žvironas.

2

2022 metų rugpjūčio 5 dieną Muitinės departamento generalinis direktorius Darius Žvironas pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Lietuvos šaulių sąjungos vadu plk. Albertu Dapkumi. Susitarta bendradarbiauti naudojant Lietuvos Respublikos muitinės ir šaulių sąjungos žmogiškuosius ir materialinius išteklius abiejų institucijų tikslams pasiekti, taip pat personalo mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo, kultūrinės ir sportinės veiklos srityse.

Institucijos, suvienijusios pajėgas, rengs bendrus mokymus, kultūros ir sporto renginius, įgyvendins kitus projektus, teiks reikiamą pagalbą skirdamos priemonės, įrangą ar patalpas, bendradarbiaus užtikrindamos pratybų ir varžybų dalyvių saugumą ir kt. Nors sutartis dėl bendrų veiklų tarp

Lietuvos muitinės ir Lietuvos šaulių sąjungos pasirašoma pirmą kartą, institucijas sieja bendradarbiavimas jau ne vienus metus.

Susitikimo metu Muitinės departamento generalinis direktorius D. Žvironas įteikė padėką už bendradarbiavimą ir pagalbą Lietuvos Respublikos muitinei užtikrinant viešąją tvarką estafetinio bėgimo „Medininkai–Vilnius“ metu Lietuvos šaulių sąjungos Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės vadui mjr. Mindaugui Miliui. Estafetinio bėgimo „Medininkai–Vilnius“, vykusio š. m. liepos 31 dieną, metu 25 Lietuvos šaulių sąjungos nariai padėjo organizatoriams užtikrinti renginio dalyvių saugumą.

Tikimasi, kad glaudus Lietuvos muitinės ir Lietuvos šaulių sąjungos bendradarbiavimas bus prasmingas ir naudingas abiem institucijoms. x

PREZIDENTŪROS RŪMŲ SODE JAIUKUS SUSITIKIMAS SU PIRMAJA ŠALIES PONIA

1. Pirmoji ponė Diana Nausėdienė su vaikais iš Ukrainos Prezidentūros rūmų sode kalbėjosi ne tik apie jų linksmą praleistą laiką šaulių sąjungos stovykloje, bet ir skaudžias patirtis, prasidėjus karui.

1

„Trimito“ informacija
NUOTRAUKA: Matas Baranauskas

Penktadienį pirmoji ponė Diana Nausėdienė Prezidentūros rūmų sode susitiko su jaunuoliais iš Ukrainos, kurie visą savaitę dalyvavo Lietuvos šaulių sąjungos Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinės organizuotoje poilsinėje vasaros stovykloje jaunimui.

Susitikimo metu vaikai papasakojo apie stovykloje įgytus naujus įgūdžius, pasidalino savo įspūdžiais, nebuvo aplenkta ir karo Ukrainoje tema – vaikai pasakojo apie Rusijos agresijos Ukrainoje metu patirtus išgyvenimus, mokymosi ir patriotinio ugdymo patirtimi šiuo sudėtingu laikotarpiu.

Pirmosios ponios teigimu, labai svarbu, kad yra sudaromos galimybės skaudžias patirtis turintiems vaikams dalyvauti vasaros stovyklose ir bent šiek tiek pamiršti karo metu patirtus išgyvenimus. „Svarbu, kad Lietuvos šaulių sąjunga labai gerai supranta paramos ukrainiečių vaikams poreikį. Patriotinės vertybės,

kurias skiepia jaunųjų šaulių stovyklos, apskaitimas patirtimi, šiandien kaip niekada aktualūs. Džiugina besimezgantis stiprus ryšys tarp lietuvių ir ukrainiečių jaunosios kartos“, – sakė D. Nausėdienė.

Stovyklos metu 20 ukrainiečių vaikų kartu su jaunaisiais šauliais dalyvavo įvairiose veiklose: edukacijose, sportiniuose žaidimuose, rikiuotės, šaudybos, topografijos užsiėmimuose. Po savaitės praleistos stovykloje, penktadienį vaikai dalyvavo Valstybės pažinimo centro organizuojamoje ekskursijoje ir edukacijoje apie Lietuvos valstybingumą. Šeštadienį lankysis Vilniuje ir Trakuose esančiuose istorijos muziejuose.

„Lietuvos šaulių sąjunga stengiasi, kad stovyklose vaikai bent šiek tiek užmirštų patirtus išgyvenimus, prasiblaškytų ir susigrąžintų vaikystės džiaugsmą. Tikimės, kad stovyklose dalyvavę vaikai išvyks pasisėmę pozityvių emocijų, susiradę naujų draugų, o užmegztas ryšys nenutrūks“, – sakė Lietuvos šaulių sąjungos vado pavaduotojas-jaunųjų šaulių vadas Tadas Venskūnas.

Ukrainiečių jaunuolių dalyvavimu stovykloje rūpinosi LŠS Paramos Ukrainai grupė ir Ukrainoje veikianti nevyriausybinė organizacija „Foundation for Community Development“, teikianti paramą nuo karo baisumų nukentėjusiems asmenims.

Jau ne vienerius metus į Lietuvos šaulių sąjungos organizuojamas vasaros stovyklas atvyksta vaikai iš Ukrainos. Šie metai ne išimtis – drauge su jaunaisiais šauliais vasaros stovyklose šiemet dalyvavo daugiau nei pusšimtis ukrainiečių. x

3

PAMINĖTOS SKRYDŽIO PER ATLANTĄ 8-OSIOS METINĖS

TEKSTAS: Roma Bikulčius
NUOTRAUKA: Irena Šalaviejiienė

Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje šauliai kartu su JAV lietuvių Marketo parko bendruomene, Amerikos lietuvių taryba (ALT'u) ir kitomis organizacijomis bei parapiliečiais liepos 10 dieną Čikagoje paminėjo Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą 89-ąsias metines.

Po mišių Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje visi susirinko Marketo parke prie paminklo Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžiui atminti. Šis paminklas buvo pastatytas ir jo atidengimas įvyko 1935 metų liepos mėnesį. Kaip tuometė spauda rašė, tada susirinko apie 40 000 lietuvių. Dabar šis paminklas prižiūrimas Čikagos parko administracijos.

Lakūnų ir tarptatlantinio skrydžio paminėjimas prie paminklo prasidėjo LŠSI šaulių rikiuote. Sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai. Minėjimą vedė Gilija Krūmaitienė. Sveikinimo žodį tarė Braitono parko bendruomenės atstovas Algimantas Barniškis. Šauliai prie paminklo padėjo gėlių vainiką.

Vėliau dalyviai grįžo į parapilios salę, kur tęsėsi minėjimas. Kalbėjo Amerikos lietuvių tarybos pirmininkas adv. Saulius Kuprys ir šaulys Jonas Platakis. Visus sveikino ir dėkojo už dalyvavimą LŠSI vado pavaduotoja Roma Bikulčius.

1

Lakūnai savo žygdarbiu parodė begalinę meilę savo Tėvynei, siekė garsinti Lietuvos vardą, todėl šiandien minėdami legendinio tarptatlantinio skrydžio sukaktį parodome, kad tokios vertybės kaip meilė Tėvynei, pasiaukojimas, patriotizmas, drąsa, didvyriškumas ir vienybė yra gyvos ir amžinai lieka vertingos Tėvynę mylinčio tautiečio širdyje. x

1. Minėjimo dalyviai Marketo parke prie paminklo Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžiui atminti.

4

STOVYKLA, KURIOJE GAUDĖ VARIKLIAI

TEKSTAS: Dovilė Pukertaitė
NUOTRAUKA: fotopolis.lt

1. Stovyklos dalyviai pasiruošę nuotykiams.

1

„Hey! Turi Mini Car'ą? Bet nežinai, kur ir kaip registruotis?“ – tokiu kreipiniu socialiniame tinkle „Facebook“ liepą jaunimas buvo kviečiamas į stovyklą „Aurum 1006 km jaunimas“, kurią organizavo Lietuvos jaunimo vairavimo akademija ir Vakarų (jūros) šaulių 3-ioji rinktinė.

Liepos 13 dieną į stovyklavietę Palangos–Kretingos–Klaipėdos kelių sankirtoje prie Palangos, kur paraleliai vyko ir didžiausias Baltijos šalyse automobilių žiedinių lenktynių festivalis – „Aurum 1006 km lenktynės“, sugužėjo jaunimas iš Vilniaus, Kauno, Šilalės, Kelmės, Šiaulių, Jašiūnų, Gargždų, Klaipėdos, Tauragės, Raseinių, Vėžaičių, Šilutės ir pačių, pačių mažiausių Lietuvos miestų ir miestelių.

Jaunieji šauliai drauge su Lietuvos jaunimo vairavimo akademijos jaunimu dalyvavo rungtyse, kuriose ne tik stiprino neseniai užsimezguosią draugystę, pajuto

lenktynių skonį, kylantį adrenalina slalomo treniruotėse, bet ir gerino vairavimo įgūdžius. Tiesa, jauniems šauliams šiame atiteko svarbus šturmanų vaidmuo, turimas žinias jie galėjo panaudoti kiek neįprastose veiklose, pavyzdžiui, įveikdami orientacinį žygį ne savomis kojomis, o ant keturių ratų, ar kliūčių ruožą ne bėgdami, lipdami, šliauždami, o manevringai laviruodami elektriniais paspirtukais. Vilniaus sportinio vairavimo centro paruošta slalomo trasa tapo tikru iššūkiu – ne vienam stovyklos dalyviui reikėjo parodyti savo vairavimo meistriškumą. Būta ir baudų, ir trasos neįveikusiųjų, tačiau unikalios patirties ir geros nuotaikos tai nesugadino. Tiesa, stovyklos dalyviai taip pat turėjo progą pajusti, kas yra šauliška stovykla ir palikus transporto priemones nuošalyje pasitikrinti savo ištvėrę, įveikiant šaulišką kliūčių ruožą. Stovykloje aktyvias veiklas keitė susitikimai su svečiais – lenktynininkais, kurie vaikams pasakojo apie lenktynių subtilybes, automobilių technines savybes, komandų darbo ypatumus.

Pasak vieno iš stovyklos vadovų Vakarų (jūros) šaulių 3-iosios rinktinės neformalaus švietimo mokytojo Šarūno Vaičiulio, penkios dienos prabėgo greičiau, nei tikėtasi, o naujos pažintys, patirtys ir geros emocijos išliko ilgam. „Vaikai ir po stovyklos bendrauja, susitinka. Laukiame rugsėjo, kai į jaunųjų šaulių gretas įsilie nauji nariai, susižavėję ir susidomėję šauliška veikla stovykloje. Tad draugystė tęsis, o ši stovykla, tikime, bus tęstinė“, – sakė Šarūnas Vaičiulis. x

5

TARPTAUTINĖ SUKARINTA STOVYKLA „ŽALGIRIS 2022“: DAUG VEIKSMO, JUOKO IR BENDRYSTĖS

1

TEKSTAS: Dovilė Pukertaitė
NUOTRAUKOS: Sandra Vavulo

Baigiantis vasarai Lietuvos kariuomenės kunigaikščio Vaidoto tiesioginės paramos logistikos bataliono kareivinėse nuolat girdėjosi įvairiakalbis jaunatviškas šurmulyš. Po kelerių metų pertraukos vėl surengta tarptautinė sukarinta stovykla „Žalgiris 2022“.

TARPTAUTINĖ, ĮVAIRIAKALBĖ IR MARGA

Sukarinta stovykla organizuojama nuo 2007-ųjų, tad „Žalgirį“ pagrįstai galima laikyti vienu iš seniausiai be pertraukų organizuojamų renginių jauniešams šauliams. Jis turi savo nepajudinamas tradicijas. Bene pagrindinis stovyklos akcentas – tarptautiškumas ir įvairių veiklų gausa.

Šiais metais į stovyklą neatvyko Jungtinės Karalystės kadetai, tačiau buvo sulaukta gausios būrios svečių iš Ukrainos sukarintų licėjų. Per 30 ukrainiečių iš Kyjivo ir Lvivo drauge su jauniaisiais šauliais, gen. Povilo Plechavičiaus kadetų licėjaus kadetais, giminingų Šaulių sąjungai organizacijų atstovais iš Latvijos, Estijos, Lenkijos drauge leido laiką, mokėsi karinių dalykų ir pramogavo.

„Ypač džiugu, kad po dvejų pandemijos metų pertraukos ir vėl galima matyti taip gausiai stovykloje susirinkusį jaunimą net iš penkių šalių. Tikiuosi, kad ši stovykla atvers galimybes platesniam tarptautiniam bendravimui“, – atidarymo ceremonijoje sakė Lietuvos šaulių sąjungos vadas plk. Albertas Dapkus.

1. Gera nuotaika taiklumui netrukdo.
2. Dažasvydžio žaidimas kėlė daug emocijų.
3. Kliūčių ruožas įveiktas, nors lengva nebuvo.

ĮSPŪDŽIAI

Pasak LŠS vado pavaduotojo-jaunųjų šaulių vado ir stovyklos vadovo Tado Venskūno, per 200 stovyklos dalyvių buvo suskirstyti į keturis būrius, kurie kasdien vykdė vis skirtingas veiklas: šaudė, mokėsi taktikos, dalyvavo nuotykių dienoje ir pramogavo mieste – lankėsi muziejuose, geriau pažino Kauną. Kiekvienas stovyklos dalyvis kasdien patirdavo naujų įspūdžių, nes veiklos būta iš tiesų labai skirtingos.

Pašnekinus stovyklautojus tapo aišku, kad nė vienas dalyvis negali įvardyti sau maloniausios veiklos. „Kad ir kur nuvykdavome, ten vis smagiau“, – sakė Kyjivo Ivano Bohuno kadetų licėjaus auklėtinis Andrėjus. Jo teigimu, daugeliui kadetų sunku patikėti visu tuo, ką jie čia regi ir patiria.

Stovyklos organizatoriams ir instruktoriams teko nuolat bendrauti su įvairių šalių kadetais, jų pastebėjimu, smalsiausi, aktyviausi ir tiesiog guviausi buvo Ukrainos atstovai. Jiems viskas buvo įdomu, jie niekuomet nepavargdavo.

Stovykloje triūsusi Pilietinio ugdymo skyriaus vedėja Sandra Vavulo pasakojo, kad jai bene didžiausią įspūdį padarė stovyklos dalyvių kūrybingumas. „Pirmomis dienomis vakare organizavome delegacijų prisistatymus, kiekvienas būrys piešė savo vėliavą, turėjo pademonstruoti savo kūrybingumą. Iki šiol neatsistebiu jaunimo kūrybiškumu. Tarkime, kad ir vėliavos. Kiekvienoje jų atsispindėjo konkrečios šalies specifika, nevengota net visiems žinomų Rusijos laivui skirtų „riebesnių“ žodžių“, – tvirtino S. Vavulo.

Ką jau kalbėti apie kitus vakaro pasirodymus. Tarkime, vienas kadetas iš Ukrainos surengė net ugnies šou su sukamais deglais, pučiama liepsna. Netrūko šokių su tautiniais motyvais. Mūsiškiai planavo šokti klasika tapusį „Kepė močia blynus“, tačiau išvydę lenkų šokį sprendimą pakeitė. Visgi lietuvių ir lenkų etnokultūra turi daug bendrybių... »

2

3

6

GINKLAI IR KARYBA

Taktikos pratybas organizavęs vrs. Raimundas Gresius pasakojo, kad motyvacijos ir veiksmo pratybose nestigo. „Kadėtams ir šauliams labiausiai tiko ir patiko sužeistojų evakuacija. Teko neštuvais nešti tariamai sužeistą šaulį stebint aplinką ir situaciją“, – tvirtino patyręs instruktorius. Jo teigimu, visos pratybos buvo organizuotos pirmiausia siekiant komandinio ugdyimo tikslų. Maloni aplinkybė: poligone netoliese vairavimo įgūdžius tobulino lietuviškųjų „Vilkų“ vairuotojai, todėl šaulių ir kadetų pratybos vyko netoliese burzgiant galingų pėstininkų mašinų varikliams.

Itin daug prie pratybų sėkmės prisidėjo gen. Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnai, kurie ne tik vykdė būrių vadų pareigas, bet ir noriai talkino organizuojant vakaro veiklas. Viena tokių – dažasvydis. Pagrindinės kovos vyko pastate, kur įsivertinę blogiukai niekaip nenorėjo pasiduoti. Galiausiai bendromis pajėgomis pavyko juos įveikti.

PO VISKO

Pasibaigus tarptautinei stovyklai „Žalgiris 2022“ svečiai iš Kijevo Ivano Bohuno kadetų licėjaus drauge su vadovais buvo pakviesti į trijų dienų kelionę po Lietuvą. Tačiau prieš tai vyko gana emocingi stovyklautojų atsisveikinimai. Juk susidraugauta, bendrai įveiktos kliūtys ir iššūkiai, todėl visai neaišku, kada teks susitikti kitą kartą.

Estijos delegacijos vadovė juokaudama sakė, kad jų jaunuoliai nebenori grįžti atgal. „Pirmiausia krinta į akis jūsų gebėjimas stovyklautojams rasti veiklos. Nebuvo nė vienos laisvos minutės ir tai mūsų labai patiko. Turime mokytis iš jūsų“, – tvirtino Karin Siig.

LŠS remiančioji sąjunga Vokietijoje Förderverein Litauische Schützenunion finansiškai parėmė ukrainiečių kelionę, kurios metu svečių grupė vyko į Lietuvos pajūrį, kur aplankė Lietuvos jūrų muziejų – delfinariumą. Daugeliui ukrainiečių tai buvo pirmasis kartas, kai jie išvydo jūrą. Delfinų pasirodymas taip pat kėlė emocijų audras.

Viešnagė tęsėsi Palangoje, kur aplankytos įžymios vietos, bandytas kulinarinis paveldas. Svečius lydėjusi Lolita Sipavičienė pasakojo, kad ne vienam kovojančios šalies jaunuoliui atvirumo valandėlę kildavo klausimas, kodėl šauliai taip padeda? „Nelabai turėjau ką jiems atsakyti. Sakydavau tiesiog, kad tai mūsų pareiga“, – juokėsi LŠS štabo darbuotoja. x

4

5

6

- 4. Tradiciniai liaudies šokiai ne tik būdas linkmai praleisti laiką, bet ir geriau pažinti vieniems kitus, kitų šalių tradicijas ir kultūrą.
- 5. Stovyklos metu vyko paskaitos ir diskusijos.
- 6. Uždarymo ceremonijos rikiuotė.
- 7. Stovyklos vadovas Tadas Venskūnas įteikė delegacijų vadovams atminimo dovanas.

7

TĘSIAMAS TAIKLIŲJŲ ŠAULIŲ RENGIMAS

1

TEKSTAS: Dovilė Pukertaitė

NUOTRAUKOS: Andrius Šmailys,
Gabrielė Nalivaikaitė

Vasara – šaulių pratybų metas. Taiklieji šauliai taip pat nesnaudžia. Nepaisant šalyje tvyrojusių karščių, vidurvasarį taiklieji šauliai rinkosi Kunigaikščio Vaidoto mechanizuotame pėstininkų batalione, kur vyko Taikliojo šaulio kursas. Kursantai mokymams naudojo asmeninius ir tarnybinius ginklus.

Kursantų pagrindą sudarė Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės atstovai, prie kurių jungėsi Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios ir A. Juozapavičiaus šaulių 1-osios rinktinės šauliai. Pasak kurso vadovo Andriaus Šmailio, taikliojo šaulio ugdymas yra ilgalaikis procesas, todėl dalyvavimas tokiuose kursuose ne tik suteikia naujų žinių, bet ir primena,

atnaujina jau įgytas. Mat šaudymas ilgomis distancijomis reikalauja nuolatinio įdirbio ir praktikos. Šie kursai skirti patirties turintiems šauliams. Pasak šaulio Vydo Verbilio, šis kursas šauliui suteikia daug praktikos, tobulinami asmeniniai įgūdžiai, tokie, kaip maskavimosi ir objektų paieška. Antrindamas kurso vadovui, šaulys pabrėžia, kad kursui vis tik yra būtinas pasiruošimas, nes žmogus pirmą kartą paėmęs taikliojo šaulio ginklą, vargu ar gali su juo tinkamai elgtis, dirbti. Tam reikia įgūdžio suformuojamo per tam tikrą laiką. Paklaustas, ko šiame kurse išmoko Vydas, šaulys nedvejodamas atsakė, kad įgijo žinių ir praktikos, kaip iš parankinių priemonių pasidaryti mažiau matomam.

Man buvo ir iki šiol yra iššūkis – vėjas šūvio metu. Lietuvoje jis labai paslaptingas ir apgaulingas, paprastai jis nulemia šūvio kokybę. Vis mokausi jį perprasti.

2

3

1. Kursas įveiktas – nuo šiol taikliųjų šaulių gretos didesnės.
2. Šaudymas nuo atramos stovint reikalauja ypatingų pastangų.
3. Taikliajam šauliui gera maskuotė – sėkmės garantas.
4. Taikliam šūviui reikia tinkamai pasitruošti.

4

Šauliai mokėsi deramos ginklo priežiūros, ginklo optinių prietaisų tinkamo reguliavimo, atstumų matavimo. Ypač daug koncentracijos ir savitvardos reikalavo šaudymas po fizinio krūvio. „Man buvo ir iki šiol yra iššūkis – vėjas šūvio metu. Lietuvoje jis labai paslaptingas ir apgaulingas, paprastai jis nulemia šūvio kokybę. Vis mokausi jį perprasti“, – savo patirtimi dalijosi Vydas.

Kursų užduotis sąlyginai galima suskirstyti į tris pagrindines sritis: šaudyba, maskuotė ir stebėjimas. Kiekviena sritis reikalauja kantrybės, rimties ir šalto proto. Kad šaulys gautų teigiamą įvertinimą, reikėjo nemažai pasistengti. Nenuostabu, kad šį kartą iš 12 kandidatų kursą sėkmingai baigė 9. x

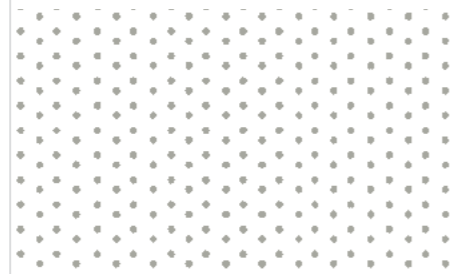

1

ALYTAUS ŠAULIŲ PATYRIMINIS IŠGYVENIMO ŽYGLIS: „SUBALANSUOTA ŠAULIAMS, BET TINKA KIEKVIENAM!“

TEKSTAS IR NUOTRAUKOS:
Ramutė Jablonskienė

1. Patyrę šauliai Girmantas Siliūnas ir Donatas Katlauskas itin kruopščiai studijuoja žygio maršrutą.

Dažnas, stodamas į Lietuvos šaulių sąjungos narių gretas, per daug nesusimąsto, kokioms patirtims ar iššūkiams pasiryžta. Pažintiniai, patriotiniai žygiai, rikiuotės, taktinės ir orientacinės pratybos, šaudymo varžybos užima nemažą šauliškos veiklos dalį. Tačiau ar išdrįstumėte išeiti nakčiai į mišką pliaupiant lietui?! Tokiam iššūkiui pasiryžo Alytaus rinktinės šauliai. Valia ir ištvermė, kantrybė ir užsispyrimas, dėmesys, atsakomybė ir pagarba kitam – tai tik keletas savybių, kurios buvo ugdomos penkias dienas trukusiame šaulių patyriminiame išgyvenimo žygyje. Per šias dienas žygeiviai įveikė beveik 100 km atstumą, nusidriekusį vaizdingais Dzūkijos miškais nuo Perlojos per Puvočius, Merkinę, Nemunaitį, Sudvają mišką iki pat Alytaus šaulių namų.

8

2. Lietuvos biomedicinos mokslų daktaras Mindaugas Lapelė visą savo gyvenimą paskyrė Lietuvos florai ir jos apsaugai.

3. Šaulys Janis Laurinaitis demonstravo puikius virtuvės šefo įgūdžius ruošdamas maistą ant laužo.

Edukacijos metu Lietuvos botanikas, Gamtos mokslų daktaras, gyvenimą paskyręs gamtos apsaugai ir visuomenės švietimui, Varėnos kuopos Merkinės būrio šaulys Mindaugas Lapelė su žygeiviais pasidalijo žiniomis apie naudingus bei nuodingus Lietuvoje augančius augalus, stebuklingąsias jų savybes. Išgyvenimo žygyje dalyvavę Krašto apsaugos savanorių pajėgų savanoriai mokė, kaip išgauti ir filtruoti vandenį, rišti tvirtus mazgus, pasidirbinti apraišus, kaip užsikurti laužą ir žvejoti naudojant pagalbines priemones, kaip įsirengti slėptuvę ir nubraižyti „skečą“ (perpieštą žemėlapi), kaip transportuoti sužeistąjį ir pan. Maisto gaminimas ant laužo, naktinė vėžių paieška melduose, varlių šlaunelių pietūs ne vienam buvo nauja, ilgam nepamirštama patirtis.

Nuo Puvočių baidarėmis sraunia Merkio upe pasiektas Merkinės piliakalnis. Lengva atokvėpio ir pasistiprinimo valandėlė ir vėl pasroviui Nemunu. Nakčia. Pasišviečiant šviesos lazdelėmis – kaip margaspalviai jonvabaliai ant vandens. Gerokai po vidurnakčio pasiekta nakvynės vieta neleido per daug atsikvėpti. Neišlaikęs ir virš galvų prakiuręs dangus negailestingai merkė stovyklautojus. Čia ir paaiškėjo, kas buvo kruopštus ir atsakingas statydamas pastogę, o kam permirkusiam ir nemigusiam teko laukti ryto aušros.

Kiekvienas žygio dalyvis privalėjo išmokti susiorientuoti aplinkoje, skaityti žemėlapij bei naudotis kompasu. Ir dienos, ir tamsiuoju paros metu organizuoti orientaciniai žygiai „Partizanų takais“, kurių metu žygeiviai-vedliai turėdavo savo skyrių nuvesti į instruktorių nurodytą tašką pagal duotas koordinatas (neretai persekiojant „priešui“). Nemenkos žygeivių ištvermės pareikalavo maršrutai stačiomis Dzūkijos miškų kalvelėmis, išsikerojusiais gervuogynais, palaido smėlio miškų keliukai. Kad žygis nebūtų per lengvas, keliaujama su visa savo turima manta ant kupros (čia būtų galima pritaikyti posakį: „Mano namai ten, kur yra mano kuprinė“).

Pačią pirmąją žygio dieną organizatorių duotas pažadas išgyventi penkias savęs išbandymų ir naujų patirčių kupinas dienas ištesėtas su kaupu. Kartais išties naudinga išeiti iš komforto zonos ir pamiegoti po atviru dangum: „Subalansuota šauliams, bet tinkama kiekvienam!“ x

2

3

PILIEGINĖ POZICIJA – FORMOS IR IŠŠŪKIAI

TEKSTAS: Dovilė Pukertaitė

NUOTRAUKA: LDK Kęstučio šaulių
7-osios rinktinės archyvas

1. Už aktyvią šaulišką veiklą KA viceministro padėkomis paskatinti šauliai Loreta Volungė ir Giedrius Černiauskas su LŠS vadu plk. Albertu Dapkumi ir LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės vadu ats. mjr. Kęstučiu Bauža.

Ar sudėtinga būti pilietiskam? Iš kur kyla noras būti naudingam savo šaliai? Meilė Tėvynei ir savo artimui? Loreta Volungė – LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės šaulė, kuriai svarbu padėti kitiems, daryti darbus, kurie puošė Tėvynę ir skatintų kitų pilietiskumą, juk geras pavyzdys – užkrečiantis pavyzdys. Pasak Loretos, kiekvienas galime kažką padaryti ir išreikšti savo pilietiską poziciją. Kaip tai sekasi daryti jai pačiai ir kodėl jai tai svarbu? Kviečiame paskaityti.

9

Kartu su vyru įstojote į Šaulių sąjungą, kieno tai buvo idėja?

Taip, 2018-aisiais įstojome kartu su vyru. Mūsų šeimoje žodžiai – Tėvynė, šeima, laisvė – reiškia labai daug. Šaule tapau visai neseniai, tačiau jau ilgą laiką žinojau, kad noriu aktyviau įsitraukti į pilietinę veiklą. Dar 1990 metais, kai Lietuva kabinosi į nepriklausomybę, mano brolis buvo savanoris, grįžus jam į mūsų namus, susirinkdavo daug žmonių. Ir aš visada norėjau prisijungti prie brolio, tačiau tai šiek tiek užtruko. Prieš ketverius metus dirbau pas ūkininkus, ten susipažinau su viena šaule, sužinojau daugiau apie organizaciją, susidarė puikios aplinkybės ir man įsitraukti į šią organizaciją. Kartu pakviečiau prisijungti ir savo vyrą Tomą, na, o po mėnesio jau abu tapome šauliais. Mus labai šiltai priėmė į šią organizaciją. Šaulių sąjunga tapo lyg antraisiais mūsų namais, jaučiuosi dvasiškai praturtėjusi ir pagaliau padariusi tai, apie ką seniai svajojau.

Kaip dažnai dalyvaujate šauliškose veiklose? Renginiuose?

Visuomet stengiuosi dalyvauti visose veiklose bei renginiuose. Šauliškas veiklas ar renginius net lyginu su atostogomis. Su vyru dažniausiai neatostogaujame, nes per vasarą dirbu sezoninį darbą, o žiemą susirandu kitą, todėl atostogos nėra dažnas reiškinys mūsų šeimoje, todėl Šaulių sąjungos veiklos man tampa lyg atokvėpis nuo kasdienio gyvenimo, lyg atostogos, bet kartu ir mano pilietiška pareiga.

Paminėjote pilietiskumą. Turbūt ši sąvoka viena dažniausiai minimų, kai yra kalbama apie šaulius. Tačiau juk pilietiskumas įpareigoja prisiimti teises ir pareigas. Kodėl pasirinkote būti šaule? Juk tai užima ir laiko, ir pastangų, ne paslaptis, pareikalauja ir finansinių išlaidų, juk būna, kad tenka ir uniformą nusipirkti... ir dar šį bei tą?

Gyvenimas yra trumpas, materialiais turtais pasigirti negaliu, bet turiu nuostabią šeimą, dukrą, kuri dalyvavo šauliškose veiklose, o šiuo metu studijuoja Vilniaus universitete istoriją. Kaip sakant, jeigu šiandien būtų paskutinė mano diena, būčiau rami, nes žinau, kad paliksiu žmogų, kuris niekada nepamirš, kas yra jo Tėvynė. Kaip Vladas Putvinskis-Pūtvis rašė: „Jei valstybė žūsta, ji gali būti daug kartų atkurta iš naujo, kaip mašina. Jei žūsta tauta, žūsta amžinai.“ Daug žmonių žuvo, kad mes galėtume mėgautis šiandien turima laive, mano senelis buvo partizanas, kurio lemtis nesiskyrė ir nuo kitų – partizaninio karo metu jis buvo nužudytas, mano mama jo net nepažinojo, todėl buvimas Šaulių sąjungos nare man yra didelis džiaugsmas ir noriu kiek įmanoma daugiau prisidėti prie valstybės stiprinimo.

Kaip Jūs išreiškiate savo pilietinę poziciją?

Mano darbas reikalauja nemažai fizinių jėgų, tačiau gavusi pranešimą į telefoną apie kraujo donorystę net nesvarstau, eiti ar neiti – visuomet atsiprašu iš darbo, nors ir tenka atidirbti vėliau. Labai geras jausmas, kai galiu būti naudinga, padėti ar net išgelbėti kitą gyvybę. Finansiškai nelabai galiu kuo padėti kitiems. Būna, blogai jaučiuosi, kai vykdomos akcijos, kurios reikalauja aukoti pinigų, tačiau bandau padėti kitiems skirdama savo laiką. Kai einu duoti kraujo, visuomet turiu savo rankų darbo megztų miniatiūrinių pirštinaičių. Labai malonu, kad jau mane pažįsta ir dažnai paklausia: „Ar tai Jūs, kuri daro tuos šedevrus?“ Dabar visas mano laisvalaikis yra mezigimas. Labai džiugu, kai mano mažos pirštinaičės gali suteikti ne tik džiaugsmo, bet kartu ir būti tam tikru pilietiško simboliu.

Kalbėdama apie savo veiklą noriu paminėti ir Lybiškių kaimo bendruomenę. Tai kaimas, kuriame aš užaugau, ten susipažinau su savo vyru, ten praėjo pirmieji mano dukros gyvenimo metai, todėl ir dabar, gyvendama Tauragės mieste, aš nepamirštu šios sau brangios vietos. Lybiškiuose aktyviai savo veiklą vykdo Lybiškių biblioteka, kuri taip pat rengia įvairius visuomeninius renginius, todėl visuomet stengiuosi dalyvauti ir ten. Nelikome nepastebėti bibliotekininės Laimutės Keterienės, kuri mus su vyru nominavo apdovanojimams „Eržvilko spindulys“ – mūsų šeimai tai buvo didelė garbė ir atsakomybė, todėl ir toliau stengiamės aktyviai dalyvauti įvairiose veiklose.

Šiuo metu mano širdis yra kartu ir su Ukrainos žmonėmis, stengiuosi nors šiek tiek prisidėti prie to, kad šis karas

sustotų. Tarp mano siūlytų atsirado daugiau mėlynos ir geltonos spalvos, išmokau Ukrainos himną, viena mano pažįstama ukrainietė vardu Marijana sakė, kad mane pasikvies į svečius, kai pasibaigs karas, labai stipriai tikiuosi, kad taip ir įvyks. Dovanodama pirštinaičes visuomet sakau, kad nepamirštų savo Tėvynės, kad ir kas nutiktų.

Kodėl Jums svarbu prisidėti prie valstybės, bendruomenės, kurioje gyvenate, kūrimo?

Mes turime tik vieną Tėvynę, todėl privalome ją saugoti ir ginti, net neįsivaizduoju, kad gali būti kitaip. Labai nuliūstu išgirdusi tokias replikas kaip: „O ką man ta Lietuva davė?“, „Patriotas nuo idiotų niekuo nesiskiria“ ar „Lietuva jau seniai parduota“, ne vieną ir iš „Facebook“ draugų esu išmetusi, tačiau tikiuosi, kad tokie žmonės ilgainiui irgi pažins, kas yra patriotiškumas bei pilietiskumas. Jaunystėje gyvenau Ispanijoje, dukra lankė mokyklą, tačiau išgyvenome ten tik vienus metus, grįžome atgal į Lietuvą. Atrodo, kad net saulė šviečia kitaip, oras kvepia kitaip Lietuvoje... Tai verčia susimąstyti ir apie tremtinius, kaip jie turėjo jaustis, kai prievarta buvo išvežti iš Tėvynės...

Papasakokite apie savo mezigamas mažas pirštinaičes. Kokia jų atsiradimo istorija?

Viskas prasidėjo tada, kai buvo paskelbtas karantinas. Visų mūsų gyvenimai kažkuria prasme sustingo. Gyvenu bute, todėl sėdėti namuose man buvo ypač sunku. Esu pratusi vaikščioti, bėgioti, dirbti, dalyvauti šaulių veiklose, todėl nenuostabu, kad mane ištiko veiklos trūkumas. Mano vyras gamina dirbinius iš medžio ir aš norėjau atrasti kažką sau tinkamo, taip ir kilo mažų megztų pirštinaičių idėja. Iš pradžių megzdavau tik mūsų brangiausiomis spalvomis – geltona, žalia, raudona, bet ilgainiui pradėjau megzti ir kitų valstybių vėliavų spalvomis – Ukrainos, Lenkijos, Latvijos, Estijos ir pan. Mano pati pirmoji dovana buvo skirta LDK Kęstučio šaulių 7-ajai rinktinei. Paprašiau savo vyro Tomo padaryti man dėžutę su rinktinės inicialais, į kurią sudėjau megztas ne tik pirštinaičes, bet ir megztinuką, kepurę, mažas kojinaičes, kaip patriotiškus simbolius. Tokia buvo pradžia.

Dirbu drauge su ukrainietėmis, norėdama parodyti savo palaikymą joms sunkiu metu dovanojau ir joms pirštinaičes – vieną Lietuvos, kitą Ukrainos vėliavų spalvomis. Tikiuosi, kad mano pirštinaičės kitiems tampa Tėvynės simboliu, kartais žmonės nori išsiųsti mano megztas pirštinaičes savo giminaičiams, kurie gyvena užsienyje.

Visuomet dovanuju savo pirštinaičes tiems, kurie jų nusipelnė – pilietiškiems, patriotiškiems asmenims, kurie prisideda prie valstybės gerovės, tai tarsi mano padėka jiems.

Ar būti pilietiskam yra iššūkis?

Elgiuosi taip, kaip norėčiau, kad elgtųsi kiti žmonės. Patriotiškumas ir pilietiskumas kyla iš vidaus, tai man nekelia iššūkių, niekuomet neabejoju savo meile Tėvynei, laisvei, tautai. Galbūt aktyvios veiklos ir gali reikalauti drąsos, kad ir kraujo donorystė, nesu adatų mėgėja, tačiau eidama duoti kraujo nemąstau apie tai, kad man skaudės ar bus nemalonu, o mano pagrindinė mintis sukasi apie tą faktą, kad galiu padėti kitam. Stengiuosi savęs nestabdyti, minėjau, kad ilgą laiką norėjau aktyviau prisidėti prie pilietinės veiklos, bet į Šaulių sąjungą įstojau tik 2018 metais, todėl išugdžiau drąsą ir stengiuosi nepasiduoti baimei ar nepasitikėjimui.

Kaip Jūs apibūdintumėte pilietiską žmogų?

Pilietiškas žmogus gali būti įvairialypis, nėra nupiešto paveikslo, kuris vienareikšmiškai apibūdintų tokį žmogų, tačiau, mano nuomone, esminis elementas – meilė, pagarba, ištikimybė Tėvynei, kurie gali reikštis skirtingomis formomis. Vienas asmuo gali rodyti savo pilietiskumą savanoriaudamas, kitas – aukodamas pinigus, trečias – gindamas ar net žūdamas už savo Tėvynę. Pilietiškas asmuo neturi keikti savo Tėvynės, valstybės, o kaip tik puoselėti ją, ugdyti ją, stengtis, kad ji eitų tinkamu keliu. Ugdyti pilietiską tautą yra be galo svarbus, tačiau sunkus darbas, bet kiekvienas iš mūsų galime prisidėti prie to kad ir paprasčiausiais, kasdieniais darbais.

Kaip manote, kas trukdo žmonėms būti pilietiškiems? Patriotiškiems?

Žmogui reikia mąstyti racionaliai, nepasiduoti aplink vyraujančiai informacijai, dabartinis pasaulis sukasi aplink technologijas, socialinėje medijoje gausu netikros informacijos, todėl žmogui būtina išmokti atskirti tinkamą, tikrą informaciją nuo skleidžiamos propagandos. Kitas aspektas – skurdas. Vis dėlto sunkus gyvenimas gali priversti priimti ir blogus sprendimus, skatinti neapykantą kitiems. Svarbiausia, tokių asmenų nepamiršti, neatskirti jų nuo visuomenės, bet įtraukti juos į prasmingas veiklas, vesti teisingo kelio link, įžiebtį tą patriotiškumo, pilietiško kibirkštelę. x

LABIAUSIAI PAPLITĘ MITAI APIE ŠIAURINĘ ŽVAIGŽDĘ

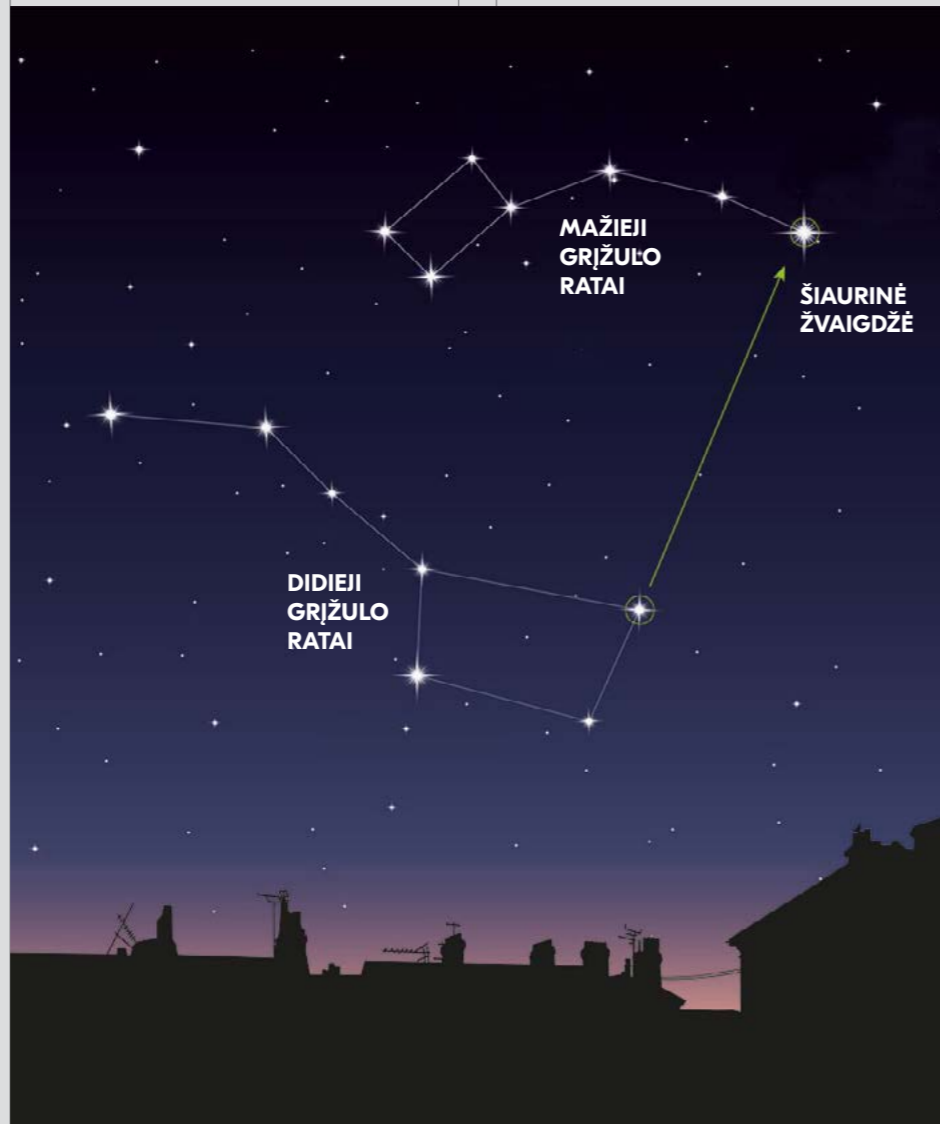
Kad Šiaurinė žvaigždė mums gali parodyti kryptį, turbūt yra girdėjęs kiekvienas, tačiau retas kuris žino, kaip ją rasti. Na, bent jau mokymų metu paaiškėjo, kad tik vienetai nepasiklystų bandydami surasti Šiaurinę žvaigždę. Kai prašome paaiškinti, kaip rasti arba parodyti Šiaurinę žvaigždę, ko tik neprisiklausome.

Mitų randasi netinkamai supratus informaciją, ją išgirdus ir nepakankamai įsivainus. Dalį mitų mums perteikia mokytojai, tėvai ir draugai, kuriais pasitikime ir informacijos netikriname. Kartais tenka pabendrauti su gamtos pažinimo pamokas vedančiais mokytojais, kai pradėję kalbą apie orientavimąsi pagal gamtinius objektus stebimės: nejaugi mokytojai nori, kad vaikai visiškai pasiklystų. Panašiai būna ir su kursantais.

TEKSTAS: Gabrielius E. Klimenka,
Eduardas Klimenka
#Išgyvenimo_akademija_KlimEndka

Tuomet šnekamės, bet ne visi linkę pripažinti, kad mokė ar turėjo klaidingą įsitikinimą. Vieni pasimoko ir pasitaiso, o kiti lieka toliau prie savo įsitikinimų ir moko kitus, nes galvoja, kad praktikoje to neprireiks. Duok Dieve, bet niekada negali žinoti, už kokio kampo tavęs kokia ekstremali situacija laukia.

Taigi aptarkime dažniausiai pasitaikančius mitus apie Šiaurinę žvaigždę.

I MITAS. ŠIAURINĖ ŽVAIGŽDĖ – PATI RYŠKIAUSIA

Tai pats dažniausias mitas apie Šiaurinę žvaigždę. Jei pagal jį bandysi ieškoti šios kelrodės žvaigždės, aptiksi Sirijų, kuris ir yra ryškiausias naktinio dangaus šviesulys. Tiesą pasakius, didelė dalis mūsų matomų žvaigždžių yra gerokai ryškesnės už Šiaurinę (Šiaurinė tėra 45 vietoje pagal ryškumą). Šiaurinė ir Sirijus apskirtai yra netgi skirtinguose žvaigždynuose: Šiaurinė – Mažuosiuose Grįžulo Ratuose, Sirijus – Šuns žvaigždyne. Kita žvaigždė, kurią žmonės, ieškodami ryškios žvaigždės, palaiko Šiaurine yra Vega, ji yra Lyros žvaigždyne.

Neretai ieškodami Šiaurinės žvaigždės šios klaidos vedami žmonės ją palaiko kokią nors planetą. Dažniausiai Venerą, kiek rečiau Jupiterį arba Saturną. Šie naktinio dangaus šviesuliai net nėra žvaigždės. Taip yra todėl, kad naktiniame dangaus skliaute šios planetos matomos kaip labai ryškios žvaigždės, dėl ko neįgudusi akis gali lengvai jas tokiomis ir palaikyti. Tiesa, kartą teko girdėti, kad Šiaurinė žvaigždė yra planeta.

II MITAS. ŠIAURINĖ ŽVAIGŽDĖ IDEALIAI RODO ŠIAURĘ

Norint idealaus azimuto kampo nustatymo pagal Šiaurinę žvaigždę dera žinoti, kad ji yra šiek tiek mažiau nei 1° nukrypusi nuo realios šiaurės, tad ji nėra nukreipta į visišką šiaurę. Tačiau tai vis tiek yra patikimiausias gamtinis objektas, leidžiantis susiorientuoti pasaulio kryptyse. Dėl vadinamosios precesijos, dėl kurios pamažu keičiasi dangaus kūnų padėtis ir kartu šiaurinis polius, Šiaurinė žvaigždė keičia savo padėtį. Arčiausiai visiškos šiaurės ji bus 2102 metais tarp kovo 7 ir birželio 13 dienos. Na, ir pasisekė to meto išlikėjams, nes Šiaurinės žvaigždės ir šiaurės skirtumas sudarys tik 0°27'34,1". Tenka nuliūdinti išlikėjus, gyvensiančius 2260 metais. Jų viduryje šis nuotolis bus didesnis nei 1°.

III MITAS. ŠIAURINĖ ŽVAIGŽDĖ YRA DIDŽIUOSIUOSE GRĮŽULO RATUOSE

Tai labai dažnas teiginys apie Šiaurinę žvaigždę. Kaip jau žinome, labai netikslus. Jis greičiausiai kyla todėl, kad žmonės žino, jog Šiaurinė žvaigždė ir Grįžulo Ratai kažkaip susiję, bet nežino, kurie, kaip ir kodėl. Tačiau pagal Didžiuosius Grįžulo Ratus mes išties lengvai galime surasti Šiaurinę žvaigždę. Kaip tai daroma: susirandame Didžiuosius Grįžulo Ratus. Juos paprastai be vargo randa kiekvienas, nes tai septynios žvaigždės, iš kurių susidaro samčio formos darinys. Taigi susirandame šio samčio dvi kraštines

žvaigždes. Išsimatuojame atstumą tarp jų. Braukdami įsivaizduojamą liniją nuo šių dviejų žvaigždžių tolyn. Linijos ilgis – penki atstumai, kuriuos atmatavome anksčiau tarp samčio žvaigždžių. Ten ir bus Šiaurinė, kuri yra Mažųjų Grįžulo Ratų samčio koto kraštinė žvaigždė. Jei neaiškus principas, žiūrėk greta pridėtą schemą.

IV MITAS. ŠIAURINĖ ŽVAIGŽDĖ REGIMA IŠ BET KURIOS MŪSŲ PLANETOS VIETOS

Iškart nuliūdinsime gyvenančiuosius Pietų pusrutulyje: Jūsų kraštuose Šiaurinės žvaigždės nesimato, nes ji regima tik šiauriniame pusrutulyje. Tiesa, Šiaurinę žvaigždę gali matyti Pietų pusrutulio gyventojai, esantys iki 85 km į pietus nuo ekvatoriaus, ir tai, jei jos neužstoja kokie nors kalnai ar atmosferos trukdžiai.

V MITAS. ŠIAURINĖ ŽVAIGŽDĖ VISADA YRA MAN VIRŠ GALVOS

Deja, tenka nuliūdinti, bet virš galvos Šiaurinės žvaigždės tikrai nerasime. Panašu, kad šis mitas kilo dėl to, kad tai yra žinomiausias gamtinis navigavimo objektas, tad žmogus, nelabai susigaudantis, gali manyti, kad ji regima visur.

Taigi mūsų platumose Šiaurinės žvaigždės turėtume ieškoti *maždaug* ties 45° virš horizonto linijos. Kodėl nesakome tiksliai, o maždaug? Šiaurinės žvaigždės aukštis virš horizonto priklauso nuo to, kiek esi nutolęs nuo ekvatoriaus, pavyzdžiui, Afrikoje gyvenantys žmonės jos turės ieškoti maždaug ties 4° laipsniu virš horizonto linijos, taigi koks aukštesnis kalnas ją gali užstoti.

Techniškai Šiaurės pusrutulyje mes ne visada matome Šiaurinę žvaigždę. Kalbame apie gamtines sąlygas. Jos tikrai nepamatysime debesuotomis naktimis ir lyjant lietui, jos nepamatysime ir dieną. Tačiau net ir giedrą naktį, esant didesniai šviesos triukšmui, ji nebus regima, todėl, jei norėsi kam nors parodyti Šiaurinę ar ją susirasti pats, mieste ar netoli jo gali jos ir nepamatyti. Kaip sakėme, ji neryški, tad miesto šviesos gali ją paslėpti. Net ir giedrą naktį žvelgiant iš Vilniaus mieste esančio Vingio parko, net jei greta ir nėra žibintų, Šiaurinę ne visada pamatysi, nes ją užtemdo bendras naktinio miesto sukiamas šviesos triukšmas.

VI MITAS. ŠIAURINĖ ŽVAIGŽDĖ RODO Į PIETUS

Kartais tenka išgirsti ir tokį teiginį, kas atrodo visiškai nelogiška, nes net jos pavadinimas nusako, kokia kryptimi rodo Šiaurinė žvaigždė. Taigi, kaip jau išsiaiškinome, ji rodo į šiaurę.

Pietų pusrutulyje visišką pietus rodo *Sigma Octantis*, oficialiai vadinama *Polaris Australis*, t. y. Pietų žvaigždė. Ji yra Oktanų žvaigždyne. Tačiau navigacijai naudojama itin retai, nes yra dar blankesnė nei mūsų Šiaurinė.

IDOMŪS FAKTAI APIE GRĮŽULO RATUS

Pabaigoje pateikiame kelis įdomius faktus apie Didžiuosius ir Mažuosius Grįžulo Ratus, galbūt norėsi pasirodyti kaip didis astronomas arba šiaip bus įdomu sužinoti ką nors nauja.

Didieji Grįžulo Ratai Lietuvoje matomi ištisus metus, žemiausiai prie horizonto nusileidžia rudenį. Lietuvoje jie kartais yra vadinami Grigo Ratais arba Samčiu. Užsienio kalbose Didieji Grįžulo Ratai vadinami Didžiosios Meškos žvaigždynu, mažieji – Mažosios Meškos žvaigždynu. Lotyniškai pavadinimai yra *Ursa Major* ir *Ursa Minor*.

Jei susirastum samčio koto antrąją žvaigždę nuo jo galo ir būdamas ten, kur nėra šviesos triukšmo, galėtum pamatyti dvi žvaigždes vienoje vietoje. Tai Micasas ir Alkoras, dvinarė žvaigždė, t. y. dvi žvaigždės, besisukančios aplink vieną svorio centrą. Jei matai Micasą ir Alkorą, sveikiname, Makedoniečio kariuomenėje patektum pas lankininkus, nes būtent taip jie tikrindavo, ar karys turi gerą regėjimą ir tinka būti šauliu.

Šiaurinė žvaigždė lotyniškai vadinama *Polaris* ir iš tiesų tai ne šiaip žvaigždė, o trijų žvaigždžių sistema. Šiaurinė žvaigždė kartais vadinama Vinimi, nes ji – tarsi vinis, aplink kurią sukasi dangaus skliautas.

Ieškodami Šiaurinės žvaigždės kai kurie iškart ieško Mažųjų Grįžulo Ratų, tad kartais juos supainioja su padriku žvaigždžių spiečiumi, vadinamu Sietynu arba Plejadėmis, esančiu Tauro žvaigždyne, nes Sietynas taip pat panašus į samtį, tačiau jo forma ne tokia taisyklinga kaip Mažųjų Grįžulo Ratų. Ir jį sudaro šešios, o ne septynios žvaigždės, kaip Mažuosiuose Grįžulo Ratuose. Beje, jei turi automobilį „Subaru“, žvaigždutės ant logotipo simboliškai vaizduoja Sietyną, nes „Subaru“ japoniškai vadinamos Plejadės.

Taigi tikimės, kad niekada neteks panaudoti šių žinių, bet jei tektų, viliamės, kad pasiklydus šios žinios padės atsiklęsti. x

H (HYPOTHERMIA) – BENDRAS KŪNO ATŠALIMAS

TEKSTAS IR NUOTRAUKA:
Žilvinas Neliubšys

Po paskutine MARCH algoritmo raide užkoduota hipotermija. Ką daryti, kad teikiant pagalbą nukentėjusiajam būtų išvengta hipotermijos? Kaip ją atpažinti ir tinkamai padėti jos ištiktajam?

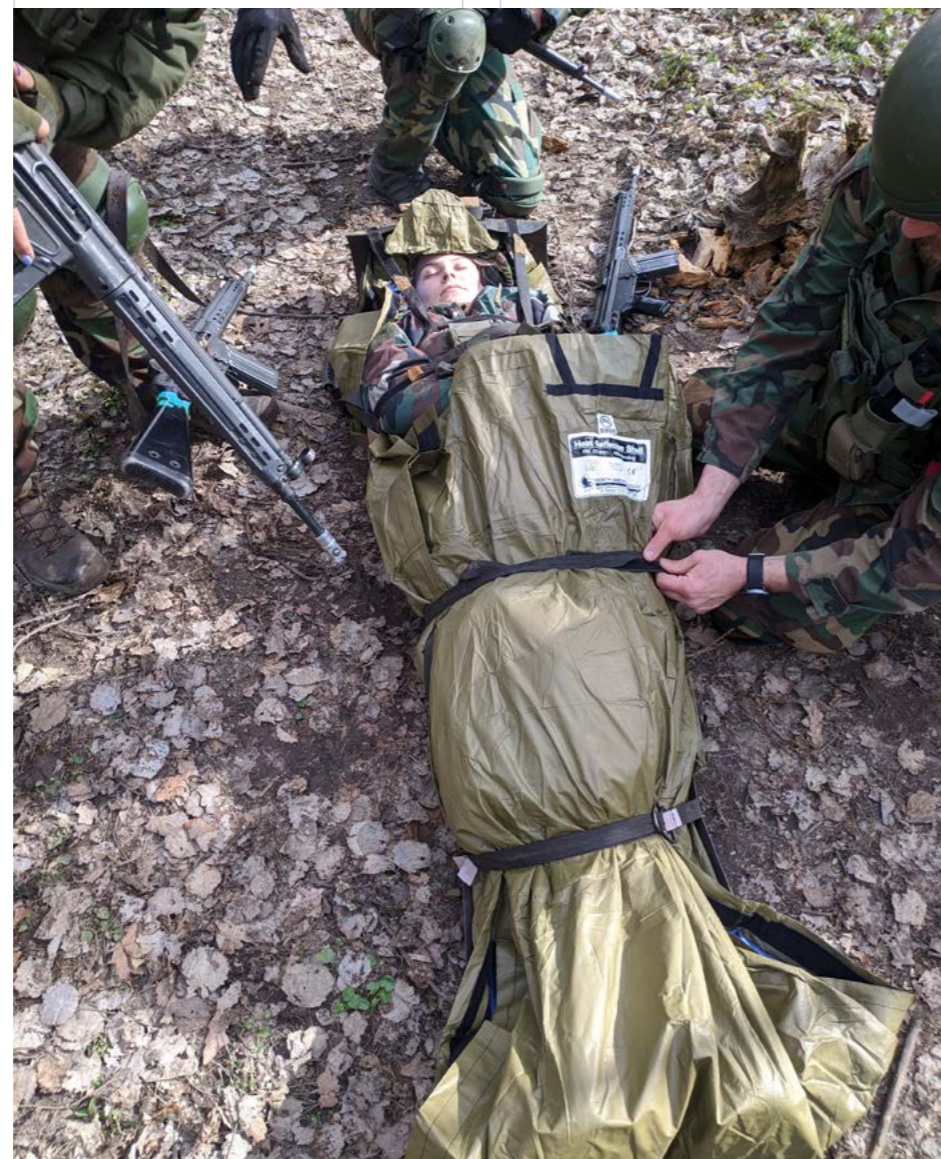
SVARBU ATPAŽINTI

Visų pirma, svarbu suprasti, kas yra hipotermija. Paprastai tariant, tai – bendras kūno atšalimas – būseną, kai organizmo temperatūra nukrinta iki žemesnės, nei reikia palaikyti organizmo metabolizmą ir veiklą (žmonių – žemiau kaip 35 °C). Hipotermiją gali paskatinti ilgas buvimas vėsioje aplinkoje, lietus, vėjas ar buvimas šaltame vandenyje, kitaip tariant, hipotermija ištinka tada, kai organizmas šilumą praranda greičiau, nei ją natūraliai išskiria.

Pagrindinius hipotermijos simptomus galima išskirti šiuos – jaučiamas didelis šaltis, nukentėjusįjį krečia drebulys, išblyškusi oda, sutrikusi koordinacija, retas ir paviršinis kvėpavimas, pulsas – silpnas. Žmogus gali būti praradęs sąmonę.

PAVOJINGA KIEKVIENAM SUŽEISTAJAM

Bendras kūno atšalimas, kai kūno temperatūra nukrinta žemiau 35 °C, yra pavojingas kiekvienam nukentėjusiajam. Sužeidimas ir kraujo netekimas sumažina organizmo galimybę sulaukyti šilumą, o pati hipotermija sumažina kraujo krešėjimą, todėl padidėja rizika mirtinai nukraujuoti. Net esant ypač karštomis oro sąlygoms paciento kūno temperatūra neretai nukrinta, nes kraujuojant susitraukia žmogaus periferinės kraujagyslės (taip organizmas bando prisitaikyti prie kraujo netekimo), todėl mažiau kraujo ir kartu

šilumos patenka į audinius. Ypač į hipotermiją linkę nesąmoningi, taip pat didelio kūno ploto nudegimus patyrę sužeistieji, vežami nešildomose ar atvirose transporto priemonėse.

PAGALBA

Pirmosios pagalbos teikimo bei evakuacijos metu sužeistasis paprastai nejuda, guli ant žemės ar kito šalto pagrindo, jo drabužiai gali būti sudrėkę – tai dar labiau skatina kūno atšalimą. Kad to būtų išvengta, nukentėjusiajam teikiant pagalbą pagal MARCH algoritmą būtina pašalinti tik tiek drabužių ir ekipuotės,

kad būtų galima *prieiti* prie žaizdos, drėgnus drabužius pakeisti sausais, o pabaigus įvertinimą vėl uždėti viršutinius rūbus ir kūno apsaugas. Sužeistojo negalima guldyti tiesiai ant žemės, svarbu naudoti termoizoliacines pirmosios pagalbos antklodes, užkloti storu sausu audiniu, palapinsiauste, miegmaišiu, pledu ir pan. Jei nukentėjęs žmogus sąmoningas, galima jam duoti gerti šiltos arbatos, kavos, sultinio. Jeigu esate ekstremalioje situacijoje ir neturite galimybių sušildyti sužeistojo jokiais kitomis priemonėmis, galima apkabinti nukentėjusį ir šildyti jį savo kūno šiluma. x

PIRMOSIOS MEDICININĖS PAGALBOS TAKTINĖJE APLINKOJE MOKYMAI

„Trimito“ informacija

Rugpjūčio 11 dieną vyko Lietuvos šaulių sąjungos Vytauto Didžiojo 2-osios šaulių rinktinės, štabo aptarnavimo kuopos pirmosios medicininės pagalbos taktinėje aplinkoje 4 valandų mokymo pratybos, kur dalyvavo 215-osios kuopos šauliai.

Daugiausia dėmesio pratybose buvo skirta masyviam kraujavimui iš galūnių ir jungtims stabdyti CUF ir TFC taktinėje aplinkoje. Praktiškai išbandyti ir pagalbos teikimo veiksmai pagal S-MARCH protokolą lauko sąlygomis.

215-osios kuopos šaulės ir šauliai, motyvuotai ir aktyviai dalyvaudami pratybose, sėkmingai įveikė teorinių žinių ir praktinių įgūdžių užduotis pagal S-MARCH protokolą lauko sąlygomis, taip pat išmoko greitai ir patikimai stabdyti masyvų kraujavimą iš galūnių sau ir nukentėjusiajam naudojant (kelių modifikacijų) TQ bei praktiškai išbandė ir išmoko masyvaus kraujavimo iš jungčių tamponavimo, spaudžiamo tvarsčio panaudojimo būdus skirtingoms jungtims ir žaizdoms. Pratybų pabaigoje kursantai [-ės] įvykdė TQ užsidėjimo laiko normatyvą [40 s], kurio individualus užsidėjimas svyravo nuo 25 iki 38 sek.

Įvertinus gerus kursantų pasiekimus įsisavinant kraujavimo stabdymo įgūdžius jiems buvo išduoti ASC (Amerikos chirurgų koledžo) STOP THE BLEED sertifikatai. x

+ **Daug lengviau išvengti hipotermijos, nei vėliau įveikti pasekmes.**

11

12

KAI „SILPNOJI LYTIS“ TVIRTA KAIP PLIENAS. KO MUS MOKO MOTERYS PARTIZANINIAME KARE?

VYRAI? MOTERYS? TIESIOG ŠAULIAI!

Gera kalbėti apie moteris. Ypač Lietuvos šaulių sąjungoje. Esame viena iš tų organizacijų, kuriai priekaištauti dėl dabar madingo „antimoteriškumo“ niekaip neišeina. Veikiau priešingai – LSS nuo pirmųjų gyvavimo dienų yra visų lietuvių siekius įkūnijanti organizacija. Anuomet sparčiai stiprėjęs tautinis sąmoningumas įgijo vos ne sprogstamąją galią, o tokiu atveju susitelkia visi. Tai buvo LSS pradžia.

Sklaidant prieškarinio „Trimito“ žurnalus be vargo galima rasti dailiai pasirėdžiusių moterų nuotraukų. Atskiros rubrikos skirtos išimtinai šaulėms. Nemažai vaizdų iš pratybų, kur moterys šaudykloje miklina akį vienoje eilėje su vyrais. Nenuginčysi, nuotraukose užfiksuotos šaulės ne paradui pasidabinusios, o rimtiems, realiems, tęstiniais darbams dėl stipresnės Lietuvos nusiteikusios. Ir ims į rankas tiek samtį, tiek šautuvą, nelygu ko reikės valstybei.

Mūsų organizacijos pagrindas grįstas žmogiškumu. Šis faktas kelia nemenką nuostabą prisimenant metus, kada organizacija kūrėsi.

1. Kaip tarpukariu, taip ir šiandien šaulės tobulina šaudymo įgūdžius.

PILNUTINIS ŽMOGUS

Tikrojo šauliškumo vertybėmis gyvenimą grindžiantis asmuo pasitiki pilnutiniu žmogumi, kurį sudaro vyro ir moters sąjunga. Būtų klaida manyti, kad viena ar kita lytis stiprinant mūsų valstybę yra daugiau ar mažiau svarbi. Pirmieji istorikų skaičiavimai rodo, kad partizaniniame kare galėjo dalyvauti apie du tūkstančius moterų. Jos sudarė iki keturių procentų visų Lietuvos partizanų.

Žinant šiuos duomenis nevalia visko vertinti matematikos protu. Tik bendras, pilnutinio žmogaus darbas lemia pergalę, kurią anuomet iškovojo Lietuvos moterys ir vyrai. Ir nors tradiciškai pasakojama apie „miško brolių“ žygdarbius, nebus klaida truputį praplėsti sąvokas. Nelengvą kovos našta ant pečių nešė visi „miško žmonės“.

Ko būtų vertas nepavalgęs laisvės kovotojas? Ką laisvės labai galima nuveikti, jei ne ryšininkės? Galiausiai kiekvienam vyrui retkarčiais reikia išsiverkti ant kieno nors švelnaus peties (ir priešingai)...

TARNYSTĖ LIETUVAI. IŠVIEN

Žvelgiant į dabartinę Lietuvos šaulių sąjungą galima drąsiai tvirtinti, kad situacija tik gerėja. Visomis prasmėmis. Moterų dalyvavimo šauliškoje veikloje suvestinės sufleruoja, kad kvailybė būtų bandyti perpasakoti statistiką ar kažkaip keistai ją interpretuoti. Dingo jasi, kad kalbant apie mūsų organizaciją kartais derėtų pasitempti vyriškai. Ypač kai mintyje turimi jaunieji šauliai.

Tiesa tokia, kad tarp jaunųjų šaulių merginos jau seniai groja pirmu smuiku. Skyrių, būrių, kuopų vadės nė iš tolo neprimena naivių židinio kurstytojų ar flegmatiškų bejėgių būtybių. 2014-aisiais, kai nedraugiškas kaimynas okupavo dalį svetimos valstybės teritorijos, į rinktinių štabus atėjo itin daug suaugusių moterų. Klausiamos kodėl, atsakydavo paprastai: „Privalau kažką daryti.“

TEKSTAS IR NUOTRAUKA:
Valdas Kilpys

Kita vertus, tikrasis vaizdas pasimato tada, kai nuvyksti į jaunųjų šaulių vasaros stovyklas ar šaulių pratybas. Ten visi dirba išvien. Valstybės stiprinimas ir gynyba lyčių nepripažįsta. Tikslas – svarbiausia.

NESTOVĖTI ISTORIJS ŠALIKELĖJE

Sovietų okupacija ir po to buvęs partizaninis karas nebūtų įmanomas be visuotinio pasipriešinimo. Šauliškumo inkubatoriuje ugdytas moterų kovingumas sprogo visa jėga. Dažnas istorikas klausia: iš kur mūsų radosi tiek daug kovotojų moterų? Juk jos nebuvo rengiamos nei karo mokyklose, nei kariuomenėje, ir vis tiek atėjo kovoti. Palikusios namus, vaikus, artimuosius.

Atsakymas slypi ne taip jau ir giliai. Tai buvo šaulės. Šauliškumo dvasia ugdytas žmogus niekuomet nestovi istorijos šalikelėje. Jis pats imasi ją kurti, joje dalyvauti. Norom nenorom prisimeni valios priešintis apimtą pilnutinį žmogų, kuris pavojaus akivaizdoje daro tai, ko tuo metu reikia labiausiai. Ir nesvarbu, ar rankoje bus košę maišantis šaukštas, ar snaiperinis šautuvas – visa veikla bus skirta valstybei išsaugoti.

VIETOJE PABAIGOS

Vokiečių literatūros klasikas, humanistas Johannas Wolfgangas von Goethe savo „Faustą“ baigia tokiais žodžiais: *Das Ewig-Weibliche zieht uns hinan* (liet. traukia mus amžinasis moters žavesys). Šie klasiko žodžiai įvairių autorių yra interpretuoti tūkstančius kartų ir apie tai prirašyta šimtai knygų, tačiau mūsų kontekstuose pirmiausia į galvą ateina mintis apie moterį kovotoją ir įkvėpėją. Vyras be šio įkvėpimo tampa arba ištižėliu, arba stuobriu.

Gera, kai esi visu šimtu procentų įsitikinęs, kad moterys šaulės padarys viską, kad to nenutiktų. x

Tik bendras, pilnutinio žmogaus darbas lemia pergalę, kurią anuomet iškovojo Lietuvos moterys ir vyrai.

INFORMACIJOS PATIKIMUMO KRITERIJAI: KAIP NEPASIKLYSTI ŽINIASKLAIDOS PRANEŠIMUOSE

TEKSTAS: Gabrielius E. Klimenka

Šiais laikais daug kalbama apie dezinformaciją. Dalį jos mes be vargo atpažįstame. Kaip čia neatpažinsi, jei kažkas bando šlovinti Putiną, neigia karą Ukrainoje, koronaviruso egzistavimą arba teigia, kad Žemė yra plokščia. Tačiau norint atpažinti didžiąją dezinformacijos dalį reikalingi tam tikri įgūdžiai bei įrankiai, nes ji būna itin meistriškai užslėpta. Taigi apie įrankius ir pakalbėsime. Na, o įgūdį, tikiu, paskaitęs tekstą įgysi savarankiškai bandydamas jais pasinaudoti, kad atpažintum dezinformaciją.

PAVADINIMAS, ANTRAŠTĖ, PAANTRAŠTĖ

Pirmas dalykas, į kurį derėtų atkreipti dėmesį skaitant tekstą žiniasklaidoje, žiūrint vaizdo įrašą ar imant į rankas knygą, yra pavadinimas, kuris gali iškart padėti identifikuoti, ar tekstas pateikia tikslią informaciją. Gerai sukurtas pavadinimas (taip pat antraštė arba paantraštė) yra klikabilus. Turbūt pats pastebėjai, kad kartais naršydamas socialiniuose tinkluose užsimanai paspausti kokią nors nuorodą su tekstu, kurio šiaip neskaitytum. Nesakau, kad visi klikabilūs pavadinimai rodo, jog tekste pateikiama informacija bus neteisinga, tiesiog, jei nuolat kyla noras spausti tokias nuorodas, tuomet vertėtų sunerinti dėl savo gebėjimo kritiškai vertinti informaciją.

Taigi pamačius pavadinimą ar antraštę, kurie kelia norą pažvelgti giliau, derėtų atkreipti dėmesį į tai, ar jie neperša nuomonės ir nesiekia manipuliuoti skaitytoju. Dažnas skaitytojas paprastai skaito tik pavadinimą ir geriausiu atveju pirmą pastraipą, o tada iš to formuojasi nuomonė. Turbūt dažnai tenka susidurti su fenomenu, kaip pavadinimas visiškai neatitinka to, kas dėstoma tekste, pavyzdžiui, per pirmą karantiną pagarsėjęs antraštės „Šauliams bus leidžiama naudoti smurtą prieš piliečius“, kai tekste kalbama apie šiek tiek didesnių įgaliojimų suteikimą šauliams budėjimų su policija metu. Pavadinimas generuoja negatyvią reakciją, o kadangi retas kuris skaito visą tekstą, užtenka vien šios eilutės, kad būtų skleidžiama dezinformacija.

Atmink: pavadinimas dar ne viskas, tad, jei pasikliauji tik juo, lengvai tampa dezinformacijos auka.

NAUJIENOS AUTORIUS IR ŠALTINIS

Visuomet svarbu tikrinti, kas yra naujienos autorius: ar nurodoma, kas parašė tekstą? Ar nurodoma, koku šaltiniu vadovautasi? Kas yra pirminis šaltinis? Jei nenurodyta, svarbu išsikelti klausimą: kodėl nenurodyta? Šiuos klausimus svarbu išsikelti, nes tada, kai nenurodoma autorystė ar šaltinis yra abejotinos kilmės, yra didelė tikimybė, kad tekstas bus dezinformacinio pobūdžio. Vien matydami, kad tekstą parašė koks nors prorusiškomis, antivakseriškomis ar šiaip kontraversiškomis žinutėmis pagarsėjęs asmuo, turėtumėte sunerinti, kad tai dezinformacija! Taip pat yra ir dėl internetinių tinklalapių, dalį jų, tokių kaip sputnik.lt, bukimevieniingi.lt ir pan., žinome kiekvienas, tad jei esi linkęs pasitikėti tokiais asmenimis ar tinklalapiais, belieka tave užjausti.

PIRMINIS AR ANTRINIS ŠALTINIS?

Kodėl svarbu, ar šaltinis yra pirminis? Dėl elementarios priežasties: perpasakojant pirminę mintį antrinė gali labai smarkiai išsikreipti. Dėl šios priežasties rašant mokslinius tekstus stengiamasi naudoti pirminius tekstus. Turbūt ne kartą matei tekstų iš serijos „Mokslininkai atrado vaistus nuo vėžio!“ Pamatęs tokį pavadinimą ar patį tekstą, gali neabejoti, kad susidūrei su dezinformacija. Paprastai tokiuose tekstuose perpasakojama ne tai, kas parašyta pirminiame šaltinyje, o dažniausiai tretiniame ar dešimtinėje, kuris nuo originalo jau būna nutolęs tiek, kad kartais sudėtinga rasti pirminį tekstą. Tokių tekstų pirminis šaltinis paprastai būna mokslinis straipsnis, kurį perrašė ne specialistas, tada jo ėmėsi kitas ir vietoje žinutės „Šis preparatas teikia vilčių vėžio gydyme“ atsiranda žinutė „Vėžys išgydytas“.

Pirminio šaltinio patikrinimas svarbus tada, kai žinutė ateina iš Rusijos. Jų propagandinė žiniasklaida mėgsta remtis užsienio medijomis, tačiau tai daro savotiškai, pavyzdžiui, „Rossija-24“ pateikė žinią, kad 96 proc. „New Yourk Daily News“ skaitytojų – už Putiną. Pasigilinus paaiškėja, kad tai yra bulvarinio skaitalo žurnalas, kuriame aprašomi įžymybių skandalai ir pan. Pasigilinus labiau paaiškėja, kad šiam dienraščiui paskelbus balsavimą jis nesulaukė populiarumo, tada patys rusai šį balsavimą įdėjo į prokremliską pramogų tinklalapį Yaplaka.com, kuriame pasiautėjo botai. Esą balsavo 34 000 vartotojų, tačiau, anot paties Yaplakal.com, jie turi šešis milijonus unikalių vartotojų, tad net ir tokiu atveju balsavo tik maždaug 0,5 proc. vartotojų. Taigi visada tikrink pirminį šaltinį.

Pavadinimas dar ne viskas, tad, jei pasikliauji tik juo, lengvai tampa dezinformacijos auka.

PATEIKIAMOS CITATOS, JŲ AUTORIAI

Kartais tekstuose būna cituojami mokslininkai, įtakingi asmenys ar kiti autoritetai. Tačiau ne visada jie būna realūs, todėl pravartu tikrinti, kiek cituojami asmenys yra tikri autoritetai. Prieš kelerius metus „Russia Today“ publikavo interviu, kuriame buvo cituojamas žymus JAV kovos su terorizmu ekspertas, kuris teigė, kad Pentagonas dreba prieš Rusijos karinę galybę. Pasigilinus paaiškėjo, kad tas specialistas tuo metu sėdėjo kalėjime, nes bandė apsimesti specialiuųjų tarnybų atsargos karininku, kad gautų gydymą ar pandemiją kaip globalų sąmokslą.

Jei išsiaiškina, kad cituojami asmenys yra apsišaukėliai, gali būti ramus, nes identifikavai dezinformaciją, tačiau ką daryti, jei įtari, kad tai dezinformacija, o cituojami asmenys tikrai yra autoritetingi srities žinovai? Tuomet tikrink, kiek tikslios yra citatos, ypač jei jos nėra cituojamos kaip tiesioginė ištara, bet persakomos savais žodžiais. Susirandame pirminį šaltinį ir dažnu atveju pamatysime, kad tekste pateikiama autoriteto mintis neatitinka realybės.

FAKTAI IR APLINKYBĖS

Net menkiausias faktų neatitikimas turėtų kelti įtarimą. Melagingi faktai gali būti pateikiami tiek tekstu, tiek vizualinėmis priemonėmis. Čia geras pavyzdys būtų „maršistų“ sambūris šių metų gegužės mėnesį. Sprendžiant iš nuotraukų, kurias pateikė patys „maršistai“, dalyvavo visai solidus būrys žmonių, tačiau nuotraukos, padarytos iš šalies, parodė, kad dalyvavo gal tik dešimtis žmonių.

Žinoma, nereikia būti hiperkritiškam ir suvokti, kad žurnalistas ne visada gali pranešti visus faktus. Viena vertus, žurnalistas gali ko nors nežinoti ar ką nors pražiopsoti, kita vertus, faktai prieš juos publikuojant yra atrenkami redaktoriaus, atsižvelgiant į tai, ar jie yra svarbūs auditorijai. Pateikiami faktai visuomet yra interpretuojami, tad gali būti, kad tavo paties interpretacija nesutaps su autoriaus interpretacija, tačiau tai normalu. Tai galioja tada, jei yra koks nors vienas ar du faktiniai neatitikimai, tačiau, jei jų daugiau, rimtas ženklas, kad tave mausto. Žinoma, neretai pakanka ir vieno iškraipyto fakto, kad tekstas taptų dezinformacija, todėl faktus pravartu tikrinti.

NUOMONĖS, FAKTAI IR INTERPRETACIJOS

Derėtų gebėti skirti nuomonę ir faktą, tuomet lengviau identifikuosi, kur yra tikra žinia, o kur – dezinformacija. Nuomonė yra šališkas arba asmeninis autoriaus ar kalbinamo asmens požiūris, kuris gali būti paremtas asmenine patirtimi, įžvalgomis, svarstymais, neadekvačiai suvokta situacija arba informacijos trūkumu. Nuomonės dažnai neįmanoma patvirtinti jokiais faktiniais įrodymais. Dėl faktų yra priešingai: jie yra objektyvūs, juos lengva patikrinti. Žinoma, čia nederėtų painioti nuomonės ir interpretacijos, nes bet kokia žinia pateikia faktus, tačiau gali pateikti skirtingas jo interpretacijas. Skaitant tekstus svarbu atpažinti, kurios interpretacijos paremtos faktais, o kurios – prielaidomis ir nuomonėmis.

Paremtos faktais bus objektyvesnės, nei paremtos prielaidomis. Prielaidos neretai supainiojamos su priežastimis ir tai leidžia iškraipyti faktus bei suklaidinti mažiau atidų žinutės gavėją. Ant prielaidų, interpretacijų bei faktų iškraipymo dažnai statomas sąmokslų teorijų pamatas. Sąmokslų teorijos savo ruožtu labai pravarčios skleidžiant dezinformaciją. Rusijoje yra pagarsėjęs Anatolijus Fomenko, kuris vadinamas naujosios chronologijos kūrėju. Jo mokymas pastatytas būtent ant prielaidų ir faktų iškraipymo. Siekdamas parodyti rusų pranašumą prieš kitas tautas, jis įrodinėja, kad didelė dalis Europos dinastijų iš tiesų yra sufabrikuotos, nes čia kalbama apie Rusijos imperijos veikėjus, na, o kad tai sutvirtintų, jis imasi įrodinėti ir tai, kad Jėzus Kristus taip pat buvo rusas ar bent jau tikrai prieš 1000 metų lankėsi Rusijoje. Skamba absurdiškai? Žinoma, tačiau liūdna tai, kad pažįstu ne vieną žmogų, kuris šiais blėniais tiki.

Atmink, kad nuomonė – tai pats nepatikimiausias matavimo vienetas.

NAUJIENOS VEIKĖJAS: METAFOROS, EPITETAI IR EMOCIJOS

Skaitydami tekstą neretai susiduriame su pačiais įvairiausiais situacijos apibūdinimais, jai priskiriamais epitetais ir bandymais nupasakoti situaciją remiantis metaforomis. Todėl svarbu stengtis atsijoti metaforas ir epitetus, tad šiuo atveju mums praverstų įprastas selektyvus skaitymas, tik šiuo atveju selektyvumas turėtų būti kontroliuojamas. Susidūrę su tokiais posakiais kaip „liūdnei pagarsėjęs“, „šiuropą keliantis“, „išvydo tai, ko nesitikėjo“, 99 proc. žmonių tai nepavyksta. Pabandyk perskaityti tekstą ignoruodamas tokio pobūdžio epitetus ir palyginimus. Tekstas kaipmat pasidarys objektyvesnis, nes nebeliks emocinio šleifo, kurį siekia sukurti autorius. Žinoma, šie elementai nebūtinai rodo, kad tekste bus dezinformacija, tačiau epitetais, metaforomis bei palyginimais siekiama sukurti tam tikrą emocinį foną, kuris formuoja bendrą visuomenės ar tam tikros jos grupės požiūrį.

Požiūrio formavimas yra vienas iš dezinformacijos siekinių, tad svarbu gebėti atpažinti, kada žiniomis siekiama manipuliuoti per emocinę prizmę. Ilgalaikis manipuliacijos epitetais bei metaforomis anksčiau ar vėliau sukuria įtampas momentus, kurie gali prasprogti sukilimais, riaušėmis, maištais, streikais, piketais ir t. t. Visuomet atkreipk dėmesį į tai, kai žiniasklaidos priemonė siekia turėti kiek kitokį efektą nei tik žinių perdavimas.

Žinoma, čia irgi nederėtų būti hiperkritiškam. Turėtum suprasti, kad kai kurie tekstai yra skirti pramogai, tad jų kalba bus atitinkamai pagražinta visokiomis kalbinėmis ir emocinėmis vingrybėmis. Kartais epitetais ir metaforomis siekiama ne dezinformuoti ar kurti emocinę reakciją, o iškelti žinią virš kitų kaip svarbesnę, todėl svarbu stebėti tendencijas. Jei tame pačiame tinklalapyje periodiškai dalijamasi kokia nors konkrečia, visuomenei rūpima problema, o tekstas apipinamas epitetais ir metaforomis, keliančiais negatyvias emocijas, tuomet tos žinutės greičiausiai bus dezinformacija, propaganda arba pasižymės jų bruožais.

PABAIGOJE

Jei perskaitei šį tekstą iki galo, tuomet siūlau namų darbų užduotį. Atsidaryk kasdien skaitomą naujienų tinklalapį ir pabandyk kiekvienam iš aukščiau nurodytų punktų surasti pavyzdžių. Pradžioje nebus lengva, bet neabejoju, kad bus smagu ir naudinga. x

PERKŪNO RATAI: GREITIS, GALIA IR... TYLA

TEKSTAS: Valdas Kilpys

1. Lietuvių sukurta technika įveikia visas įkalnes.

2. Tarptautinėse parodose UAB „Elektrociklas“ gaminiai visada dėmesio centre.

Kauno priegose įsikūrusi įmonė „Elektrociklas“ seniai aitrino mūsų smalsumą. Nuo praeitų metų spalio, kai vyko LŠS drauge su partneriais organizuota paroda „Live Firing Show“, UAB „Elektrociklas“ komanda suteikė galimybę prasilėkti su Perkūno motociklu. Sutarėme su p. Romualdu, kad būtinai pasimatysime kitomis aplinkybėmis ir pakalbėsime išsamiau apie šiuos „žvėris“.

GALVOTI VYRAI

UAB „Elektrociklas“ pavadinimas sufleruoja, kuo užsiima ši įmonė, kurios branduolį sudaro trys vyrai. R. Atkočiūnas juokavo, kad su įmonės atsiradimu radosi ir naujas lietuviškas žodis, nusakantis elektrinį motociklą. „Visai tikėtina, kad šis žodis jau tapo visų elektrinių motociklų pavadinimu. Mums tai glosto širdį“, – juokavo Karolis.

Tuometį Kauno technologijos universitetą baigęs šeimos galva pasakojo, kad mintis apie elektrinius dviračius sukosi seniai. Pirmiausia radosi civiliams skirtas dviratis, kuriuo susidomėjo kariškiai. Taip po truputį viskas kryo gerokai didesnio ir galingesnio projekto link.

„Dalyvavome Mokslo inovacijų agentūros organizuotame konkurse ir jį laimėjome. Dalyvavę tarptautinėje parodoje „IAA mobility 2021“ supratome, kad sukūrėme

puikų produktą. Juo labai didžiuojamės“, – pasakojo Romualdas. Jo teigimu, dabar įmonė stovi ties riba, kai laukiama žinių iš atsakingų Lietuvos valstybės institucijų apie tolesnę projekto plėtrą. Inžinierius neabejoja, kad jų sukurtas elektrociklas domina ir kitų valstybių gamintojus, tačiau Lietuvai – pirmenybė.

„Kada nors mūsų elektrociklai stovės Vytauto Didžiojo karo muziejaus ekspozicijoje greta Antano Juozo Ilgausko „harlėjaus“, nes jais bus nuveikta daug gerų dalykų dėl Lietuvos. Su „harlėjumi“ A. J. Ilgauskas Kaune vežiojo ginklus 1941 metų birželio sukilimo dalyviams“, – pasakojo Karolis.

SPECIALUS TRANSPORTAS SPECIALIEMS KARIAMS

Nėra ko slėpti, Perkūno elektrociklas geriausiai tinka ir yra skirtas pirmiausia specialiųjų pajėgų kariams. Gamintojų teigimu, jau būta tam tikrų bandymų ir pasivažinėjimų poligonuose, kai šias transporto priemones bandė „specialūs vyrai“. „Atsiliepiamai kuo geriausi. Pirmiausia, ką įvertino SOP kariai, yra šio motociklo begarsis važiavimas. Žvalgyba, pasala ar tiesiog transportavimasis su paprastu motociklu yra praktiškai neįmanomas dėl jo skleidžiamo garso. Afganistane motociklus naudoję mūsų vyrai buvo girdimi už daugybės kilometrų“, – sakė Romualdas.

Elektrociklo ratus varo du stebuliniai (hubiniai) varikliai, kurie judėjimo momentą perduoda tiesiogiai ratui. Kitaip tariant, nėra papildomų garsų skleidžiančių detalių (grandinės, kardano). Unikalu tai, kad elektrociklo abu ratai varomi. Tai radikaliai padidina jo pravažumą. Ypač važiuojant per sniegą ar birius paviršius.

Įdomi aplinkybė: specialiųjų pajėgų kariai inžinierių paprašė galimybės esant reikalui atjungti priekinį ratą. Priežastis paprasta – nutikus nenumatytam įvykiui gali tekti greitai sprukti, todėl su elektrociklu tektų kuo greičiau apsisukti arba, liaudiškai sakant, „nupiešti saulę“, kai priekinis ratas stovi vietoje, o galinis apsuka visą transporto priemonę. Varant abiem ratams tai atlikti būtų neįmanoma. Kitaip tariant, būtinas manevringumo gerinimas. Tai ir buvo padaryta.

Gamintojų teigimu, jie sukūrė modulinę sistemą, kuri labai lengvai keičiama esant poreikiui. „Mūsų Perkūno elektrociklas prisitaiko prie bet kokios užduoties“, – tvirtino Atkočiūnai. Beje, jų sukurti elektriniai dviračiai niekuo nenusileidžia elektrociklui. Jie galingi, greiti ir tykūs, todėl tiktų ryšininkams ir kitiems specifines funkcijas vykdančioms kariams.

2

BANDYMAI IR ĮSPŪDŽIAI

Pirmiausia – dviratis. Paėmęs jį į rankas iš karto supranti, kad turi rimtą daiktą. Šeiminkai iš karto įspėjo, kad įjungęs elektrinį variklį turi būti maksimaliai atsargus su šia transporto priemone. Ne vienam yra pasitaikę, kad netyčia spusteli akseleratorių ir dviratis ar motociklas išstrūksta iš rankų.

Ką gi, „žvėris“ įjungtas, šalmas ant galvos – galima judėti. Apie gamybines patalpas įrengta bandymų teritorija driekiasi gana lygia vietoje, tad galima kiek spustelėti greičio. Dviračio galia priklauso nuo įjungto galios režimo [jų penki] ir bėgio [jį junginėjami svirtelė, kaip paprastuose dviračiuose]. Tinkamai suderinus šiuos du faktorius, priklausomai nuo vietovės, gaunamas optimalus greitis ir jėga. Stipriai spustelėjus pedalus dviratis rauna iš vietos ne prasčiau už motociklą. Mynimo jėga papildoma elektrinio variklio jėga. Kuo smarkiau mini pedalus, tuo išvystoma didesnė galia.

Kadangi dviratis kiek sunkesnis už įprastą (iki 35 kg, priklausomai nuo komplektacijos), važiuodamas jautiesi it su geru automobiliu: mažesnes duobes puikiai sugeria amortizatorius, o svoris suteikia tam tikro stabilumo ir užtikrintumo jausmą.

Metas išbandyti elektrociklą. Jį būtų galima priskirti enduro klasei. Kitaip sakant, jis yra sukurtas labiau bekelei, nors su asfaltu

taip pat draugauja. Šioje transporto priemonėje greitis ir galia valdomi tik akseleratoriaus rankena. Kiek užtrauksi, tiek ir lėks, jokių bėgių, tik stabdžiai.

Suktelėjus rankeną elektrociklas šauna pirmyn. Kadangi yra tekę nemažai važinėti tradiciniais motociklais, pirmiausias ir keisčiausias jausmas – jokio garso. Tik po ratais šnaranti žolė ar čežanti žemė. Sunku priprasti. Karolis tvirtino, kad civiliniams modeliams planuojama įrengti „triukšmo sistemą“, kuri dirbtiniu būdu skleistų kokį nors vidaus degimo variklio ar kitokį, aplinkinius įspėjantį garsą. Ir iš tiesų, neretai važiuodamas tradiciniu motociklu apie greitį, kliūtis statumą ir kitus parametrus galima spręsti iš variklio riaumojimo. Čia to nėra ir jausmas gana apgaulingas.

Greitėjimas – stiprus, tenka rimčiau įsikibti į vairą ir pasislinkti arčiau „bako“, kurio vietoje sumontuoti galingi akumuliatoriai. Amortizatoriai veikia nepriekaištingai, gal kiek sunku (iš neįpratimo) greičiau įveikti aštresnius posūkius. Bet taip nutinka su kiekvienu pirmą kartą bandomu „geležiniu žirgu“.

Asfaltuotas kelias. Girdžiu tik ratų šugždėjimą. Pasuku akseleratoriaus rankeną ir ausyse pradeda švilpauti vėjas. Elektrociklas puikiai laiko kelią, lengvai valdomas. Tokiu važiuojant iš tiesų sunku suvokti pasiektą greitį, nes vienintelis išorinis indikatorius yra pro šalį skriejantys vaizdai. x

1

KARIŪNAI BAIGIAMOSIOSE PRATYBOSE DEMONSTRAVO VADOVAVIMO ĮGŪDŽIUS

16

TEKSTAS: Lina Vaitiekūnaitė
NUOTRAUKOS: Eimantas Genys

1-2-4. Kariūnai atlieka Būrio vado kovos kurso užduotis.

3. Sėkmingai įveiktas kursas.

Skirtingai nuo kitų universitetų, Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnai vieną svarbiausių egzaminų laiko dalyvaudami lauko taktinėse pratybose. Tai – Būrio vado kovos kursas, skirtas būsimiems karininkams patikrinti, ko jie išmoko per trejus studijų metus. Kiekvienas jų turi parodyti, kaip moka vadovauti būriui ir skyriui, patirdami stresą ir nuovargį, artimomis tikram mūšiui sąlygomis.

PAREIKALAVO DAUG JĖGŲ IR IŠTVERMĖS

Dviejų savaitių išbandymas liepos mėnesį laukė ir šiais metais III kurso (Saulės mūšio kuopos) kariūnų. Iš pradžių jie laikė teorijos egzaminą, o paskui išvyko į Generolo Silvestro Žukausko poligoną įgytų žinių taikyti praktiškai.

Visi pratybose dalyvavę kariūnai patvirtino, kad jos pareikalavo daug jėgų, ištvėmės ir, svarbiausia, pergalingo nusiteikimo. „Gyvenimas miške skiriasi nuo įprastos kasdienybės, o savitarpio pagalba ir komandinis darbas yra pagrindinis šių pratybų principas. Nors oras ir nelepino, motyvacija kuo geriau įvykdyti užduotis ir pasiekti finišą buvo stipresnė už visus nepatogumus“, – įspūdžiais dalijosi į Akademiją grįžę kariūnai.

KIEKVIENAM SUDAROMA GALIMYBĖ VADOVAUTI

Būrio vado kovos kurso tikslas – įvertinti, kaip Akademijos auklėtiniai įsisavino taktikos ir kitų karybos dalykų žinias, yra išmokę priimti sprendimus įvairiose nestandartinėse situacijose, pasirengę imtis vadovavimo ir lyderystės, ar geba veikti savarankiškai ir atlikti užduotį iki galo, kad ir kokia sunki ji būtų.

Dvylika tokių parų kariūnams – ne tik psichologinis, bet ir fizinis iššūkis. Pratybų tempas didelis, nes kiekvienam sudaroma galimybė vadovauti.

Dalyviai per šias pratybas vykdė žvalgybos, patruliavimo, puolimo ir gynybos, taikos rėmimo operacijų, mūšio mieste užduotis ir buvo vertinami pagal einamas pareigas: būrio vado, jo pavaduotojo ir skyriaus vado. Būsiami karininkai turėjo pasitelkti visus savo planavimo, vadovavimo, ginklų valdymo gebėjimus ir individualiuosius kario įgūdžius, kurie reikalingi tarnaujant Lietuvos kariuomenėje.

APDOVANOTI GERIAUSIEJI

Kariūnai į Akademiją grįžo įveikę 30 kilometrų žygį pėsčiomis. Juos pasitiko gausus Akademijos bendruomenės ir artimųjų būrys. „Jūs įveikėte vieną svarbiausių Karo akademijos etapų – įrodėte esą verti būrio vado kvalifikacijos. Džiaugiuosi, kad visi, padėdami vienas kitam, sėkmingai baigėte šį kursą. Sveikinu. Ir sėkmės!“ – grįžusiesiems linkėjo Akademijos viršininkas plk. Juozas Kačergius.

Tradiciškai vienam labiausiai per pratybas pasižymėjusiam kariūnui už geriausių karinio rengimo rezultatus buvo įteiktas

2

3

Baltų genčių kovos kirvis, simbolizuojantis lyderystę, kovos dvasią ir pasiryžimą šokti į mūšio sūkurį čia ir dabar. Šį kartą jį pelnė kariūnas Aurimas Sičiūnas.

Su kariūnais į Akademiją kartu atžygiavo taip pat šį egzaminą laikę Būrio vado kurso klausytojai iš įvairių Lietuvos kariuomenės padalinių, siekiantys tapti karininkais. Geriausiai šį egzaminą išlaikiusiam grandiniui Lukui Ambrazaičiui buvo įteiktas kovinis durklas-peilis.

TARNYBĄ PRADEDA BŪRIO VADAIS

Saulės mūšio kuopos kariūnams, dabar jau ketvirtakursiams, liko paskutinis studijų etapas ir svarbi užduotis – sėkmingai parašyti ir apginti bakaluro baigiamuosius darbus, išklausti įvairius kompetencijų kursus.

Sėkmingai baigusiems ketverių metų studijas kariūnams suteikiamas pirmasis karininko – leitenanto – laipsnis. Jie tarnybą Lietuvos kariuomenėje įprastai ir pradeda būrio vadais, toliau demonstruodami ir tobulindami vadovavimo įgūdžius, kuriuos pradėjo lavinti Lietuvos karo akademijoje. x

4

KARAS KOSMOSE: FANTASTINIS FILMAS AR KARTI REALYBĖ?

TEKSTAS: Korp! Saja pirmininkė Kornelija
NUOTRAUKA: Valdas Kilpys

Neretas iš mūsų užaugo su filmais, kuriuose skraidė tarpgalaktiniai laivai ir bėgiojo įspūdingi robotikos kūriniai. Karas, galintis įvykti 100 km virš kasdienio mūsų dangaus, nūdienos kontekste atrodo visai realus, o gynybos pramonė jam ruošiasi jau dešimtmečius. Jau dabar kosmoso erdvė yra naudojama strateginiams ir konkurencingiems komerciniams projektams įgyvendinti: dažnai reklamuojami nauji grandioziniai planai, tokie kaip civilinės ekskursijos, miestų ir stovyklaviečių įkūrimas kitose planetose, prasidėję kosmoso resursų kasybos darbai ir moksliniai tyrimai.

Nenuostabu, kad mums mažai pažįstama kosmoso erdvė yra naudojama ir gynybos bei saugumo pramonėje. Toks įvairiapusis kosmoso resursų naudojimas gali kelti ir tam tikrų iššūkių, siekiant užtikrinti, kad veiklos išliks tinkamai reguliuojamos nediskriminuojant mažesnių interesų grupių.

GINKLUOTAS KONFLIKTAS KOSMOSE: AR MES PASIRUOŠĘ?

Strategiškai svarbus kosmoso naudojimas gali būti pradžia ginkluotam konfliktui. Toks konfliktas potencialiai įsipliesktų puolant kosmose esančius taikinius, ypač strategiškai svarbius karinius objektus. Jau dabar kosmoso erdvėje lyderiaujančios ir jį investuojančios šalys kuria naujus gynybos vienetus, galinčius greitai ir efektyviai reaguoti į konfliktą aukščiau troposferos zonos, pavyzdžiui, Jungtinės Amerikos Valstijos 2019 metais įkūrė kosmines pajėgas.¹ Šis ir panašūs pavyzdžiai įrodo kosmose esančių zonų svarbą bei didėjančią interesą nacionaliniam saugumui užtikrinti.

Nuo 1967 metų Jungtinių Tautų (toliau – JT) Kosminės erdvės sutartis numato bendrinį kosmoso erdvės reguliavimą. Šis susitarimas užtikrina laisvą ir nediskriminuojantį kosminės erdvės tyrinėjimą, bendrą naudojimą, ypač kad bet kokie veiksmai turi būti taikūs ir saugūs kitų šalių atžvilgiu.² Tai reiškia, kad veiksmai kosmoso erdvėje negali būti agresyvūs. Visgi, taikos principo užtikrinimas nebūtinai suponuoja, kad šalių veiksmai negali būti kariniai: kosmose gali vykti karinė žvalgyba, būti renkama strategiškai svarbi informacija, daromos objektų ir teritorijų fotografijos ir t. t. Svarbu paminėti, kad pagal JT Chartiją visos valstybės turi susilaikyti nuo bet kokių grasinimo jėga ir jos panaudojimo prieš kurios nors valstybės teritorinį vientisumą arba politinę nepriklausomybę, tačiau tokią nuostatą būtų sunku taikyti kosmoso erdvėje, nes joks teritorinis vientisumas kosmoso erdvėje neegzistuoja.

Diskutuotina, kas nutiktų tada, jeigu ginkluoto konflikto metu į svarbius žvalgybinius palydovus kosmoso erdvėje būtų paleistos raketos ar pasitelktos kitos karinės priemonės, siekiant sunaikinti tam tikrus objektus. Toks scenarijus dabartinių technologijų kontekste yra ganėtinai realus ir tikėtinas, ypač dėl dabar dažnai aptariamo kelių sričių (angl. *multi-domain*) karinių veiksmų, reikalaujančių paralelių gynybinių pastangų bendram konfliktui laimėti, koncepto.

Tokiu atveju tarptautinė teisė yra pasirengusi bendrai atsakyti į pagrindinius ginkluoto konflikto metu iškiliančius klausimus: kokios teisės turi būti užtikrintos civiliams, kurie objektai negali būti naikinami ar kokie ginklai negali būti naudojami. Tikrosios teisinės spragos atsiranda tada, kai norima įvardyti, kada prasideda pats ginkluotas konfliktas ar kada galima naudotis individualios ar kolektyvinės savigynos nuostatomis. Pagal Jungtinių Tautų idėją taikymasis

į svarbius, teritoriniam vientisumui išlaikyti reikalingus objektus galėtų prilygti jėgos panaudojimui.

Svarbu paminėti, kad 1967 metais JT nuostatos draudžia masinio naikinimo ginklų naudojimą kosmoso erdvėje ar jų instaliacija tam tikruose dangaus objektuose. Šie gana plačiai aiškinami principai draudžia karinių pajėgų, ginklų dislokavimą ar netgi potencialų panaudojimą orbitose ir kituose dangaus kūnuose.³ Taip pat civilių saugumo užtikrinimas įgalioja konfliktu šalis atakuoti tik į karinės paskirties objektus, o kita civilių populiacijai svarbi infrastruktūra turi būti apsaugoma netgi konflikto kosmoso erdvėje metu.⁴

Visgi, tikslingam kosmoso erdvės reguliavimui būtinas šiuolaikinis, atitinkamas ir politiškai priimtinas teisinis instrumentas. Šiuolaikinio karo tradicija kasdien keičiasi: jose dalyvauja ne tik valstybės, bet ir privatūs subjektai, naudojamos kinetinės ir nekinetinės priemonės. Visi šie aspektai turėtų būti įvertinti ir pritaikyti, atsižvelgiant ir į kosmoso erdvėje vykstančius fizikinius procesus bei išsaugant pagrindinius taikos ir nediskriminacijos principus.⁵

REGULIAVIMAS – NE VISIEMS?

Dabartiniai principai tik įrodo kosmoso erdvės neliečiamumo ir taikos užtikrinimo svarbą, tačiau neegzistuojant praktiniams pavyzdžiams sunku nustatyti, kaip šios nuostatos būtų įgyvendinamos praktikoje. Pavyzdžiui, 2007 metais koordinuotos kibernetinės atakos Estijoje, ekspertų išvadamis, nebuvo lemiančios žymius

gyvybės ar infrastruktūros praradimus pagal humanitarinės teisės normas, todėl neprilygo jėgos panaudojimui, nors tarptautinė bendruomenė sutarė, kad buvo pasikėsinta į šalies nepriklausomybę ir vientisumą.⁶

Dar daugiau klausimų atsiranda tada, kai į tokį scenarijų įsipaišo autonominiai ginklai: vėlgi, svarbu atsakyti, kiek efektyvios kontrolės privalo turėti operatorius ar jo vadas, ir kaip ta kontrolė įsipaišo ten veikiančių fizikinių jėgų kontekste. Nors kalbėti apie į kosmosą kylančius autonominius dronus dar anksti, jau seniai technologijų pasaulyje lyderiaujančios valstybės vykdo mokymus palydovinėms naikinimo sistemoms išbandyti.

SPRENDIMAS – DISKUSIJA

Kosmoso erdvės klausimas šiuo metu yra be galo jautrus: kadangi erdvė reikalauja tolesnių tyrinėjimų, yra patraukli investicijoms, daugybė viešų ir privačių subjektų nori būti pirmieji, išnaudojantys potencialius resursus. Didėjant susidomėjimui kosmoso turizmu bei kitomis privačiomis iniciatyvomis, sunku nustatyti, ar tokie saugumo principai gali būti pritaikomi privatiems subjektams, nes jiems ne visada gali būti taikoma teisinė atsakomybė, ypač tarptautiniame kontekste. Tai yra tik dar vienas diskusinis klausimas, reikalaujantis politinio noro susitarti bei standartizuoti jau dabar egzistuojančias tarptautinės teisės nuostatas, kurios neretai yra interpretuojamos ir taikomos skirtingai. x

SVARBU: ŠIAME STRAIPSNYJE PATEIKTA ANALIZĖ YRA TIK AUTORĖS NUOMONĖ.

¹ <https://www.spaceforce.mil/About-Us/About-Space-Force/History/>.

² UN Outer Space Treaty.

³ <https://nationalmagazine.ca/en-ca/articles/law/opinion/the-law-of-armed-conflict-does-it-apply-to-space>.

⁴ ICRC, Constraints under International Law on Military Operations in, or in Relation to, Outer Space during Armed Conflicts.

⁵ Frans G. von der Dunk, Armed Conflicts in Outer Space: Which Law Applies?

⁶ Maj Lindsay L. Rodman, USMCR, Orbiting Legal Analysis: Armed Attacks in Space.

MŪSŲ LAKŪNAI, SKRAJOJĘ TARPUKARIO LIETUVOS PADANGĖJE

TEKSTAS: Birutė Malaškevičiūtė

Kaune 1927 metų rugpjūčio 5 ir 7 dienomis jautėsi pakili nuotaika ir nekasdienis sujudimas. Tiesa, rugpjūčio 5-ąją „daugybei kauniečių teko nemaža nusivilti, o visiems tenka rausti dėl naujo apsilėidimo reiškinių“, – skelbė „Lietuvos žinios“. Kas gi vyko Kaune tomis dienomis ir kuo ypatinga ši 1927 metais „Naujame žodyje“ išspausdinta lakūnų Vytauto Valterio ir Jono Mikėno nuotrauka?

1. Lakūnai Vytautas Valteris ir Jonas Mikėnas.

18

Publika nusivylė, o atlėkę svečiai rado tuščią lauką, o tuo tarpu jie pripratę būti didžiausių minių sutinkami.

Rugpjūčio 5 dieną į Kauno aerodromą iš Paryžiaus be nusileidimo per 10 valandų ir 30 minučių, įveikę 1 800 kilometrų, atskrido vieni žinomiausių to meto lakūnų Alfredas ir Rene de Vitroliai (pranc. Alfred de Vitrolles ir René de Vitrolles). „Juodu broliai vieno tėvo, o motinos nebendros“, – rašė „Lietuvos žinios“. Kaune jų laukė 18 valandą. Ne vienos įstaigos sekretorė jau buvo suplanavusi, kaip pasipuoš prieš lėkdama į sutiktuves, ir svajose save poravo su gražuoliu Rene de Vitroliu, kurį buvo mačiusi tik prancūziškame atviruke. Nekantriai ir daug anksčiau numatyto laiko aerodrome mindžikavo Lietuvos karo lakūnai, kurie savo lėktuvais turėjo sutikti svečius. Šie Kaune nusileido 15 valandą 45 minutės. „Mūsų aviacija, pasirodo, išskaičiavo atlėkimo laiką, nes mūsų lakūnai išlėkė svečių pasitikti“, – postringavo „Lietuvos žinios“. Tačiau ir čia ne viskas vyko sklandžiai. Pirmasis pakilo karo lakūnas Jonas Mikėnas, kiek paskraidęs nusileido ir informavo, kad nieko horizonte nematyti. Tuomet – vyresnysis leitenantas Česlovas Januškevičius. Jis ore ir pasitiko svečius. Ant žemės prancūzus sutiko būrys karininkų ir nedidelė saujelė kauniečių, kurie iš neturėjimo ką veikti aerodrome zylėjo nuo pat ryto. Tie, kurie atvyko 18 valandą, liko it musę kandę... „Publika nusivylė, o atlėkę svečiai rado tuščią lauką, o tuo tarpu jie pripratę būti didžiausių minių sutinkami.“ Alfredas ir Rene de Vitroliai buvo pakviesti į Ramovę, kad šiek tiek atsikvėptų ir pasivaišintų, nes, kaip patys sakė reporteriams: „Ir valgyti kelionėj mažai ką valgėme. Buterbrodai, bananai ir vynas, ką buvome pasiėmę liko beveik neliesti.“

Svečius priėmė ir Lietuvos Respublikos Prezidentas Antanas Smetona, Ministras pirmininkas, Užsienio reikalų ministras Augustinas Voldemaras, kariuomenės vadas Silvestras Žukauskas, kiti aukšti karininkai. Prezidentas prancūzų lakūnus pakvietė dalyvauti rugpjūčio 7 dieną Aviacijos šventėje. Šie mielai sutiko.

„Aviacija įsikūrė 1919 m. kovo 12 dieną, bet įsikūrimo minėjimo iškilmės visuomet nukeliamos į patogesnę laiką, nes Aviacijai reikalingas geras gražus oras, o toks būna tik vasarą. Jau nebe pirmi metai, kai Aviacija

švenčia savo sukaktuves, bet ne visos sukaktuvių iškilmės būdavo taip vykusios, jaukios ir linksmos, kaip šiais metais, rugpjūčio 7 dieną. Prie tos visos geros nuotaikos dar prisidėjo gražus saulėtas oras“, – pasakojo „Karys“.

Šventė prasidėjo 11 valandą mišiomis, jose dalyvavo Prezidentas Antanas Smetona, Ministras pirmininkas, Užsienio reikalų ministras Augustinas Voldemaras, aukščiausioji karininkija. „Vėliau lankomi visi lėktuvai. Respublikos Prezidentas sveikinasi su lakūnais, stovinčiais prie savų lėktuvų. Tas apėjimas atima daug laiko, nes išrikuotų lėktuvų juosta išsidriekus bent per du kilometrus. Ne tik linksmi lakūnų veidai, praleidžiant Tautos Vadą pro save, bet ir jų švarutėliai lėktuvai, rodos, daugiau stengiasi mirgėti. Apėjus visus lėktuvus, Respublikos Prezidentas aplanko ir prancūzų lėktuvą. Čia pasikalba su svečiais, broliais de Vitrolles, ir nusifotografuoja“, – rašė „Karys“. Tada – vaišės.

Pagrindinė Aviacijos šventės dalis prasidėjo 18 valandą: „Svečiai vėl susirinko į aerodromą, kad pažiūrėtų, kaip moka mūsų lakūnai skraidyti. Tų skraidymų pažiūrėti atplaukė ir nekviestų žmonių minios iš miesto. Tiek daug žiūrovų dar niekuomet nėra buvę! Pirmutiniai pakilo naikintuvai. Visi kilo kartu ir uždami, kaukdami, kaip žaibai pradėjo skraidyti ore. Paskui jų kyla „žvalgybininkai“ ir bombevežiai. Ore susidaro trys spiečiai. Tik, štai, naikintuvai iš tolo, žemėdami, eina aerodroman. Greitumas neapsakomas. Visi žiūrovai sulaukė alsavimą baimingai žiūri, o lėktuvai eina vis žemyn ir artyn prie žiūrovų. O čia ore ir „mirties kiltpos“, ir „suktukai“, „bačkos“, „imelmanai“, „lapo kritimas“ ir t. t. Toks mūsų lakūnų miklumas ir drąsa paliko didžiausio įspūdžio net prancūzų lakūnams.“

Alfredas ir Rene de Vitroliai tapo šventės žvaigždėmis, visi su jais fotografavosi, kalbino, žarstė pagyras, to meto spauda mirgėjo vien jų nuotraukomis. „Naujas žodis“ pasielgė kitaip – išspaudimo Aviacijos šventėje dalyvavusių lakūnų Vytauto Valterio ir Jono Mikėno nuotrauką. Beje, Jono Mikėno šventės metu laukė siurprizas. „Skraidymams pasibaigus, visi lakūnai karininkai susirinko ir išsirikiavo ties Respublikos Prezidento tribūna P. Prezidentas padėkojo jiems už jų garbią tarnystę ir atsiėmus rezultatus. Čia pat įvyko viena apeiga. Ji tuo labiau įdomi, kad įvyko netikėtai, tiek publikai, tiek, rodosi, pačiam įvykio kaltininkui. Po Prezidento kalbos į karininkus, aviacijos v-kas gen. št. plk. Pundzevičius iššaukė čia pat rikiuotėje stovėjusį karo lakūną Mikėną. Mikėnas gabus ir drąsus lakūnas, iki šiol turėjo viršilos laipsnį. Prezidentas už jo sąžiningą tarnybą pakėlė į jaunesniojo leitenanto

laipsnį. Čia pat jis buvo pristatytas ministeriui pirmininkui prof. Voldemarui ir aukštiesiems karininkams. Po to naują karininką draugai lakūnai pakėlė ant rankų ir valiojo.“ Taip šį įvykį nušvietė laikraštis „Lietuva“, kurį šiek tiek pakoregavo „Karys“: „Pasibaigus skraidymams, Respublikos Prezidentas dėkoja visiems lakūnams už skraidymus, kurie jam ir kitiems žiūrovams palikę neišdildomo įspūdžio ir Aviacijos viršininkui pristačius, pakelia į leitenanto laipsnį karo lakūną viršilą Joną Mikėną už jo pavyzdingą tarnybą ir didelį atsidavimą savo darbui. Draugai apsupa jauną leitenantą, sveikina, mėto ant rankų, įsega žvaigždutes.“

Po šios šventės lakūnų Vytauto Valterio ir Jono Mikėno likimai susiklostė labai skirtingai.

Vytautas Valteris išsitaravo iki kapitono laipsnio, buvo oro žvalgas. 1934 metų sausio pabaigoje dėl ligos [jau porą metų kankino tuberkuliozė] paleistas į dimisiją. Gydėsi Alytuje, Aukštojoje Panemunėje, Prancūzijoje, Jugoslavijoje. Gydymas laukto rezultato nedavė. 1938 metų kovo 29 dieną 21 valandą 25 minutės mirė Romainių sanatorijoje, likus mėnesiui iki 36-ojo gimtadienio. Palaidotas Kaune, prie kapo labai gražią atsisveikinimo kalbą pasakė Karo aviacijos viršininkas brigados generolas Antanas Gustaitis.

Jonas Mikėnas išsitaravo iki majoro laipsnio, buvo karo lakūnas. 1929 metų rugpjūčio 21 dieną grandyje su dar dviem lakūnais apskrido Lietuvą. 1934 metų birželio 25–liepos 19 dienomis, vadovaujant Antanui Gustaičiui, dalyvavo trijų ANBO-IV eskadrilėje, skridusioje aplink Europą, aplankant dvylikos valstybių sostines. 1934 metais išleido vadovėlį „Aviacijos varikliai“. Dalyvavo išbandant naujus lėktuvus Italijoje ir Prancūzijoje. Greta aviacijos domėjosi menu ir jo studijoms skyrė laiko: 1927 metais baigė Kauno meno mokyklos bendrąjį kursą, 1929 metais Kauno meno mokyklos aukštajame skyriuje studijavo skulptūrą. 1940 metų spalio 22 dieną, likviduojant Lietuvos kariuomenę, atleistas, paliktas tik Karo aviacijos likvidacinėje komisijoje. Dirbo taikomosios dailės mokyklos jaunesnioju mokytoju. 1944 metais eksternu baigė Kauno taikomosios ir dekoratyvinės dailės institutą, kuriame dirbo nuo 1941 iki 1951 metų. Vėliau dėstė Dailės institute Vilniuje. 1977 metais suteiktas profesoriaus vardas. Sukūrė raiškaus silueto, saikingo dekoru vazų, dekoratyvinių lėkščių, buitinės keramikos dirbinių, keraminių pano kompozicijų kavinėms „Neringa“ Vilniuje ir „Tulpė“ Kaune. Parašė monografiją ir vadovėlį. Mirė 1988 metų balandžio 7 dieną Kaune, būdamas 88-erių. x

VELSIETIŠKI PYRAGĖLIAI

TEKSTAS: Vytautas Radzevičius
NUOTRAUKA: Julius Kalinskas (15min.lt)

Jums reikės:

4-6 valgytojams:

- 225 g sijotų miltų, sumaišytų su arbatiniu šaukšteliu kepimo miltelių
- 110 g sviesto
- 1 kiaušinio
- saujos razinų
- šlakelio pieno, jei tešla bus per sausa
- 85 g smulkaus cukraus

Kaip gaminti

1. Sviestą su miltais rankomis arba virtuviniu kombainu suminkykite, kad virstų trupiniais. Suberkite cukrų, razinas ir tuomet įmuškite kiaušinį. Viską gerai išmaišykite, kol susiformuos vientisas tešlos kamuolys. Jeigu reikia, įpilkite šlakelį pieno, kad tešla geriau suliptų.

2. Tešlą iškočiokite iki 5 mm storio lakšto ir stikline arba pjaustykle išpjaukite 7,5–10 cm skersmens skritulius.

3. Velse juos kepa ant specialaus, vadinamojo „bakestone“ akmens arba storadugnės geležinės keptuvės. Bet man pavyko iškepti ir ant teflono keptuvės storu dugnu. Teflono keptuvės net netepiau sviestu. Bet įprastai velsiečiai stipriai įkaitintą kepimo paviršių patepa sviestu ir sudeda pyragėlius. Kiekvienai pusei reikia maždaug 2–3 minučių, kol pyragėlio paviršius taps karamelinės rudos spalvos. Jie labai lengvai sudega, todėl reikia atidžiai stebėti procesą.

4. Ištrauktus iš keptuvės pyragėlius iškart apibarstykite smulkiu cukrumi. Kai kas mėgsta juos atvėsinti, pjauti per pusę ir pertepę džemu vėl sulipdyti. Tai – jau skonio reikalas. x

SVEIKINAME

Karininko Antano Juozapavičiaus šaulių (Alytaus apskr.) 1-osios rinktinės šaulius:

KĘSTUTĮ ŽILEVIČIŲ – 65 m.

Vytauto Didžiojo šaulių (Kauno apskr.) 2-osios rinktinės šaulius:

ADOLFA BARTKŲ – 85 m.
KRISTINĄ ŽUPERKIENĘ – 70 m.
ALVYDĄ ŠMIGELSKĮ – 55 m.
NERIJŲ ONAITĮ – 25 m.
DOVYDĄ BULOTĄ – 25 m.
EGLĘ ANUŠAUSKAITĘ – 20 m.

Gen. Povilo Plechavičiaus šaulių (Šiaulių apskr.) 6-osios rinktinės šaulius:

JONĄ IVANAUSKĄ – 70 m.
STASĮ BIKNEVIČIŲ – 70 m.
AIDĄ TAMUTĮ – 50 m.
DARIŲ KELMĮ – 50 m.
RASĄ GRINIENĘ – 45 m.
AURIMĄ ŠABLINSKĄ – 35 m.
DOMĄ ČEPULĮ – 20 m.

LDK Kęstučio šaulių (Tauragės apskr.) 7-osios rinktinės šaulius:

JONĄ ENDRIUŠAITĮ – 70 m.
LINVYDĄ SURVILĄ – 55 m.
STASĮ BUCIŲ – 55 m.
ANDRIŲ BURMISTROVĄ – 40 m.
TOMĄ ARVASEVIČIŲ – 35 m.
SERGEJ MASLOBOJEV – 35 m.

Žemaitijos šaulių (Telšių apskr.) 8-osios rinktinės šaulius:

ARŪNĄ JUŠKĄ – 65 m.
GYTĮ GIRKONTĄ – 25 m.

Plk. Prano Saladžiaus šaulių (Utenos apskr.) 9-osios rinktinės šaulius:

JONĄ MALINAUSKĄ – 60 m.
TOMĄ KAKTAVIČIŲ – 50 m.

Šaulę **GABIJĄ URTĘ KALPOKAITĘ** ir **DEIVIDĄ SADAUSKĄ**, šaulę **FAUSTĄ KETVIRTYTĘ** ir **EIMANTĄ ALBAITĮ** sveikiname sukūrus gražius šeimos židinius.

Stepono Giedriko-Giriečio Biržų 501 kuopa

UŽJAUČIAME

Mirus mylimai **MAMAI**, nuoširdžiai užjaučiame **VYTAUTĄ DVARECKĄ**, Varėnos plk. Juozo Vitkaus-Kazimieraičio 105-osios kuopos šaulį

Karininko Antano Juozapavičiaus šaulių 1-osios rinktinės vadas ir šauliai

Nuoširdžiai užjaučiame šaulį **ROMUALDĄ MISEVIČIŲ**, mirus broliui **VYTUI MISEVIČIUI**.

Stepono Giedriko-Giriečio Biržų 501 kuopa

Karaliaus Mindaugo šaulių (Vilniaus apskr.) 10-osios rinktinės šaulius:

GINTAUTĄ PALTANAVIČIŲ – 70 m.
ALGIMANTĄ PEČIULĮ – 60 m.
EGIDIJŲ PETROŠKĄ – 60 m.
SVAJŲ ASADAUSKĄ – 55 m.
TITĄ SIMANONĮ – 55 m.
LINĄ RUTKŪNĄ – 50 m.
ROLANDĄ ULEVIČIŲ – 50 m.
INGĄ DARAŠKIENĘ – 40 m.
PETRĄ KUDARĄ – 40 m.
ARŪNĄ KUGINĮ – 40 m.
RYTĮ LIAUDANSKĄ – 40 m.
POVILĄ MORKEVIČIŲ – 40 m.
MINDAUGĄ KAIKARIJ – 40 m.
MILDĄ PRUŠINSKAITĘ – 40 m.
ANDRIĄ DARELĄ – 45 m.
NERIJŲ MAMENIŠKĮ – 40 m.
ERNESTĄ JANČENKĄ – 35 m.
MARTYNĄ SKRUPSKELĮ – 35 m.

KVIEČIAME Į TOMO SVIRUPSKIO MINIATIŪRŲ EKSPOZICIJĄ VYTAUTO DIDŽIOJO KARO MUZIEJUJE!

Talentojo Tomo Svirupskio miniatiūrų ekspozicija – jau Vytauto Didžiojo karo muziejuje!

Net 20 ypatingų miniatiūrų, detaliai pasakojančių bei atvaizduojančių dabartinio karo Ukrainoje tikrovę, Antrojo pasaulinio karo ir kt. istorinius įvykius, nuo rugpjūčio pabaigos prieinama tik Vytauto Didžiojo karo muziejuje (K. Donelaičio g. 64, Kaunas).

Apsilankykite!

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO
LIETUVOS KARO AKADEMIJA

30 METŲ GARBĖS

IŠTIKIMAI TARNAUJANT
LIETUVOS RESPUBLIKAI

PROFESIONALIAI
UŽTIKRINANT ŠALIES
SAUGUMĄ

PUOSELĖJANT ŠIMTAMETES
TRADICIJAS IR VERTYBES

STUDIJOSE PRITAIKANT
MOKSLO IR TECHNOLOGIJŲ
PAŽANGĄ

TAVO KALIBRO UNIVERSITETAS

WWW.LKA.LT

@KaroAkademija

Lietuvos_Karo_Akademija

lka.atranka@mil.lt

+370 682 31072

TRIMITAS

IR PRIEŠ ŠIMTMETĮ SKAITYTAS

+
Užsiprenumeruok
„TRIMITĄ“ ir
paragink kitą!

Žurnalas TRIMITAS leidžiamas kas mėnesį.

Žurnale TRIMITAS – šaulystė, karyba, istorija, kelionės, pasaulio pažinimas, išgyvenimo patirtys, lauko virtuvė ir galvosūčiai. Kiekvienam yra ką skaityti.

Žurnalą TRIMITAS galima užsiprenumeruoti Lietuvos pašto skyriuose ir internetu:

www.zurnaluprenumerata.lt
www.prenumeruok.lt

Prenumeratos kaina:

12 mėn. – 20 eurų
6 mėn. – 10 eurų
3 mėn. – 5 eurai